№ 28. Treschdeen, 10. Julijâ. 1891.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 10 un pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, Helmsinga namâ, un Rihgâ, J. E. G. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Makfa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku rakstu rindinu; pahrtulkoschana is sweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makfâ, Jelgawâ sanemot: par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makfâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Walles eelâ № 7.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, „Latw. Aw." ekspedizijâ. **Baukâ:** Steina kga apteekâ. **Talsôs:** J. Hirschmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga un Hartmana kga grahm. bodê. **Rihgâ:** J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eeksch-Rihg. Leel. Kehninu eelâ № 10; W. F. Häckera drukatawâ, Paleijas eelâ № 3.

70. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — **Pehterburgâ:** pee Pehterburgas zeen. Latweeschu draudses mahzitaja. — **Bes tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Us pusgadu.

No 1. Julija (Nr. 27.) „Latweeschu Awises" war apstellet us pusgadu.

Makfâ: Jelgawâ sanemot — 90 kap., pahr pastu peesuhtot — 1 rubl. 25 kap.

Muhsu deenestmeitu stahwoklis.

Schihs awises 20. nummurâ, apaksch wirsraksta: „Nahzeet us Rihgu, darbu meklet!" — ir aiskustinata lauzeneeku un pilsehtneeku kop'sadsihwes wiswahrigakâ weeta, ihpaschi tur, kur no deenestmeitahm ir runats, kas no laukeem us pilsehtu dodahs. Schê minetam wahrigumam pati sirds teek kratita, tik loti, ka tahs sahpigahs juhtas, kas zaur to kratischanu modinatas, degdamas skraida zaur wisu sadsihwes meesu un tik tos lozekkus atstahj aukstus, kureem truhkst deewischkas juschanas preeksch wisas zilwezes labuma un launuma. Ta raksta noluhks bija, lihdzeeschanas juhsmas modinat pat eeksch teem notirpuscheem zilwezibas lozekkeem, meitas no winu bojâ eeschanas atbeedinat un wisu to buhschanu greest us labu. Zaur ihstenu sirds aisgrahbschanu war pahrlabot gan weenu zilweku, gan wisu zilwezi, — bet schis kulturas un ziwilisazijas darbs tad wehl jo labaki isdodahs, kad to pastrahdajam, tam nowehrschamam launumam azis luhkodamees. Pirmajâ rakstinâ redsam gan ta niknuma schkeeledamahs azis, — bet ar tahm wehl nepeeteek; mums waijaga wisas seijas, wisa auguma, no peeres un denineem lihdz kahju ihtschku galeem. Schoreis to wihreeschu pusi atstahschu ne-eewehrotu, un atsegschu tik to seeweeschu; jo ta ir ta swarigakâ no abahm. Dabigâ leelumâ nemot, newaru wisu to launuma bildi us reis israhdit; man ta jarahda pa dalahm, eeksch jautaschanahm, atbildehm, lihdsibahm, lai ikweens to ne ween ahrigi gaischi redsetu, bet tai ari eespehtu skatitees zauri, proti tâ: 1. Kas welk lauzeneeku meitas us pilsehtu, ihpaschi us Rihgu? 2. Kahdu deenestu tahs labaki wehlejahs? 3. Kura pilsehtas dala tahm wismihlaka? 4. Us kahdu wihsi tahs teek weetâs? 5. Kahdas tahs ir sawâ deenestâ? 6. Kahdâ wihsê deenestmeitu launais stahwoklis buhtu pahrlabojams?

1. Kas welk lauzeneeku meitas us pilsehtu, ihpaschi us Rihgu?

Rihgâ dsihwo tik daudz nabadsigu un semu familiju, ka winu meitenes ween waretu ispildit wisas kalposchanas weetas, kad tik tahs gribetu strahdat un deenet; bet kad nu leela dala no tahm ir dihkadones, kas no kalposchanas atraujahs un pa nesinamai dalai no neschkihsta gara teek usturetas, tad pilsehtai ar paschas meitahm nepeeteek, un tai tamdehl ik gada kahds mas skaitlis, to nomiruscho, isprezeto un isbrahketo weetâ, ir jalosê no laukeem, — tomehr ne buht tik daudz, zik to tagad us Rihgu welkahs.

Wisu papreeksch tahs, no smageem lauku darbeem behgdamas, dodahs us Rihgu, us pilsehtu, lai gan lauku darbi tagad, kur tos gruhtakos maschinas spehks pastrahdâ, ne buht naw tik gruhti, kâ tehwu laikôs. Tehwu laikôs mahte, pati saimneeze buhdama, lihdz asaidam pee dsirnawahm famala seeku labibas un iszepa maisi, un redsi, winas meita, kalpone buhdama, ne milni nepagrosa. Ir jau daudz darits, kad ta sudmalinâs samat mahrzinu kafijas, waj zigorinu. Ar lauschu paschu muti runajot, daudz meitu tagad grib buht teewas un garas, slinkas un kahras, resnas un gleznas. — Winas behg no darbina, tihri kâ nesinadamas, ka tahs zaur to kriht grehkâ un launâ, pahrkahpdamas Deewa wispirmo bausli, Wina wispirmo wahrdinu, ko Tas us grehzigo zilweku sazija, proti: „Eeksch waiga sweedreem tew buhs sawu maisi ehst!" — Winas behg no darbina un peedsihwo ta sakama wahrda pateesibu: Ar ko zilweks grehko, zaur to tas teek sodits; jo redsi, darbinsch behg atkal no winahm. Nedelahm un mehnescheem tahs wasajahs, darbu un deenestu mekledamas, sawus lakatinus un lindrazinus no muguras apehsdamas, un galâ, kad tahs Rihgas tukšnesi sahk malditees un tahm sahk loti gribetees ehst, tas kahrdinatajs winahm peesitahs un tahm pasneedz neschkihstu peedausischanahs akmeni maises weetâ. Tas ir ta tihschi pelnitâ sodiba. Bads lausch dselsi un usmuhkê lahdi.

No otra gala to paschu leetu apluhkodami, redsam, ka meitenu mihlee radini, kas papreeksch us pilsehtu aiswilkuschees, tahs welk sew pakal. Zaur tahm masahm schkinkibahm, kuras tee winahm peesuhta, waj, zeemâ aiseedami, dahwina, tee meitenehm sirdis magnetiseerê, un sawu posta dsihwi lihdz debesim usleelidami, tee skukischus wilktin wilkdami welk us pilsehtu. Tee to nedara wis, winas pateesigi mihledami un tahm laba wehledami, — bet tee to dara, sew leeku pelnu dsihdami; jo meitina tak pee teem ir korteli un maisê, kamehr weetu dabon, jeb kamehr wisu zaur un pee wineem aptehrê, ko ta no laukeem nehmusi lihdsa. Tee dod ari us asneem, us parada, ko meita, weetâ tikusi, sinams, atkal bagatigi atmaksâ. Par aisweschanu lihdz skaparmanei waj weetai tee labee apgahdneeki dabon wehl ihpaschu maksu, par masu eelas gabalinu weselu rubli un magaritschas. Tee mihlee radini ir gatawi meitu sihdeji, kas ar tahm zahla dwehselitehm dara pehz sawas launahs gribas. Wini ir ari tee kuzenini, kas apehd tahs druszinas, kuras nokriht no meitenes deenest'kungu galda. Tee paschi ari pahr to gahdâ, ka meita ilgi weenâ weetâ nedsihwo, lai teem buhtu atkal jauna pelna par korteli, maisi un wadischanu. Tee to arweenu wed us labaku weetu, — jo ta wadaschana wineem ir loti eenesiga; meitenei ta ir skahdiga, bet wina to nesajehdz. Radini, tee tak tai launu newehlehs! Tee tai tak eewehlê to wislabako, proti bruhtganu; tamdehl tai jadanzo pehz winu stabules.

2. Kahdas deenestweetas no laukeem eenahkuschas meitas ihpaschi wehlejahs?

Wislabaki tahdas, kur leela lone, mas darba, par peem. par behrnu auklehm, mihlestibai peepalihdsot — ari par emmahm jeb ammahm, par apdeenetajahm eeksch schenkeem, pee weentuleem kungeem waj wezahm dahmahm. Pehdigi minetahs weetas isleekahs tahs labakahs; jo tahdâs meitahm gandrihs nemas naw jastrahdâ. Daschas bagatas dahmas tura meitu tik, tâ sakot, goda dehl, lai ar to waretu gresnotees un pahr tahm zitahm pazeltees, kuras isteek bes meitas, tik ar „aufwertereeni", tas ir apkalpotaju, ween. Tahdahm meitahm naw wairak neka ko darit, kâ ar kurwiti sawahm zeenigahm mahtehm staigat pakal, no bodes pahrnest kafiju, tehju, zukuru, no bekera baltmaisi, no weesnizas ehdeenu, nomasgat pahri schkihwju, tases un isslauzit istabinu. Tahs weetas, kâ faziju, leekahs buht tahs labakahs; bet winas peeder pee tahm fliktakahm, jo winas samaitâ nabaga meitinas pawisam: — paradina slinkumâ, lepnibâ, kahribâ, paweed us neskaidrahm domahm, atradina no darba. Tahdas meitas pehz neder nedz sew, nedz zitam. Tahs naw kreetnas meitas, un tamdehl newar buht nedz kreetnas seewas, nedz mahtes. Tahs ir lihdsigas wistahm, kas perê, un kuras sauz par klukstehm. — Kam naw darba, tam ari newaijadseja peenemt strahdneezi.

3. Kura pilsehtas dala meitahm wislabaki patihk?

Ta ir pati Eeksch-Rihga, kuru waretu saukt par Rihgas sirdi. Ap scho akmenaino sirdi meitas tâ lihp, kâ muschas ap sihrupotu pirkstu. Ahr-Rihgâs tahs lauku lakstigalas labpraht nenolaischahs, un Pahrdaugawâ tahm gluschi nepatihk, jaunajeem sakumeem tihri par spihti. No peezdesmitahm, kuras us weena awischu sludinajuma ap manim sapulzejahs, neweena pahr Daugawu nebija dabujama pahri, tihri kâ tahs buhtu Matera kertas, Matera palaistas; jo tâpat, kâ tas strupi sazija: „Us Kanosu mehs ne-eesim", tâpat ari tahs strupin strupi atbildeja: Pahr Daugawu mehs ne-eesim, un tad sakneeba luhpinas. Tas skaneja kâ leels noslehpums, un tam es gribeju lihst dibinâ; tamdehl, to pehdejo apaksch tschetrahm azim nehmis, es faziju: „Tu esi ta labakâ no wisahm tawahm mahsinahm; pateesiba laistahs us taweem waidsineem; tapehz saki man taisni un nemelo, kapehz tu negribi Pahrdaugawâ deenet?" — „Ak, kungs," wina atbildeja, kâ wakara blahsmina nosarkdama, „Eeksch-Rihgâ man ir weens mihlsch brahlitis, ko es pa nowakarehm apmekleju. Pahrdaugawâ deenot, man buhtu pa gruhtu, pee wina eet zeemâ." — To dsirdot, man eeschahwahs prahtâ, ka warbuht katrai Rihgas deenestmeitai ir saws mihlsch brahlitis.

4. Us kahdu wihsi deenestmeitas teek weetâs?

Pa trim zeteem tahs ee-eet deenestâ. Pirmo sauz par laikrakstu; bet kad tas eet zaur Masneekeem, tad daudz pa winu nestaigâ. Otrâ wahrds skapermane, kas paslepenibâ, tas ir pa tumsu, weetas pahrdod, pa rublim gabalâ. Schis zelsch ir nedroschs, tamdehl ka naw atlauts pa winu staigat, un meitas, kas us ta sew weetas atrod, to atkal weegli pasaudê. Tai waijaga tik sazit, ka weeta ir flikta, tad skapermane tuhdal atbild: „Nahz tik ahrâ; es tew paskapeschu daudz labaku." Daudzreis ta paskapê wehl fliktaku, — bet par labaku ir ja-aismaksâ. Skapermanes ir dwehseku melderenes, kas sawâs tumschâs sudmalinâs bihdelê us trim gangeem. Us pirmâ ganga ta meitas eemal weetâ, us

Paspahrnê.

Sautini.

Brihwi atstahstijis Gaujeneets.
(1. Turpinajums.)

Lihdz schim wina bija sawas karstahs asinis sawaldijusi. Bet kad schis negehlis winas pawehles ne-eewehroja, un rupjâ wihsê pehz behrna kehra un to pee sewis wilka, tad winas dusmas to pahrspehja. Nahkoschâ azumirklî tas grihkojahs atpakal, usmina us benkischa, us ka pats bija sehdejis, un rahwa to krisdams sew lihdsa un sasita galwu pret muhra stuhri. Pahris azumirklu wiss bija istabâ klusu. Tad kritejs peezehlahs gluschi bahls.

„Tâ, gruhsts teek scheitan! Waj domâ, ka ar kalpeem tâpat waresi apeetees, kâ ar prezineekeem? Wisâ pasaulê jau esi isslaweta, — Sautinu puhki pasihst desmit juhdschu wisapkahrt! Bet ka tu ari ar kalpeem tâ dari, to wehl neweens nesinaja. Bet teem buhs to dsirdet! Ispaust es wisu gribu, tâ ka tewi neweens zuhk'ganu puika wairs nenems!"

Meitene bija atstahjusi istabu, — bet winai pakal bija dsirdama breesmiga kleegschana un trakoschana. Winsch bija pagalmâ isnahzis un kleedsa, ka pat leijâ, muischâ, wiss bija dsirdams. Un tas bija swehtdeenas rihtâ! Karstas asinis sakahpa no kauna winai waigôs. Besgodigâ zilweka wahrdi bija dsili winas dwehselê eespeeduschees. Ja, winai bija flikta slawa, — ja, tai bija wahrds dots, kuru pat ta nekreetnakâ meitene nebija pelnijusi. Winai waijadseja peedsihwot, ka pat muischas behrni, kuri zelmalâ rotalajahs, tai ar nizinaschanu smehjahs pakal, — winai, bagatu mahju meitai un mantineezei! Wisâ apkaimê Sautini bija pasihstami zaur sawu turibu. Ja, zik tahlu ween scho mahju tihrumi un plawas kâ tee wislabakee bija pasihstami, tik tahl' ari winas neslawa nu sneedsahs. Tas darija winas jaunibu weentuligu un winu paschu lepnu un weenteesigu. Wina bija gluschi bahla, kad wina ar brokastu mammas kambariti eegahja.

„Kas ir, Alwin'? Kas tam Mikelim tur ir? Winsch jau kleedz, kâ kad waj wisas mahjas degtu!"

Wina nolika brokastu us galda un palika pahri minutes gluschi klusu un nekustedamahs.

„Winsch gribeja, mammin', masajai Minnai sist, bet es to newaneju pazest un to behrnu paglahbu. Bet kad nu winsch tomehr neatlaidahs, tad es to pagruhdu atpakal, un tas krita un eesita pret muhra stuhri galwâ zaurumu. Tagad winsch stahw us pagalma un blauj, ka waj wisa muischa atschalksi." — Meitene bija ahtri un noraudama runajusi, itin kâ kad winai elpas peetruhktu. Tad wina sahka meerigaki stahstit: „Es to esmu pareisi darijusi, mammin', un es to newaru noschehlot. Es to newaru eeredset, kad kahdam teek darits pahri! Tâpat kâ es Augstbirsi istreezu no mahjahm, kad winsch ar tehwu, dehl puhra, kaulejahs un to taisni gribeja ismahnit, un kâ es Kalninu Dahwum eedewu pliki, tamdehl ka winsch bija pahrak usmahzigs, tâpat es ari Mikeli no ta behrna atgruhdu, un tâ es wisur un wisadi tureschos preti, kur netaisniba notiks!"

Mahte nopuhtahs.

„Taisnigi jau tu esi darijusi, tâpat schodeen, kâ toreis, — bet kamdehl tad tew waijaga tuhlit tik piktai palikt? Wehl deena nebuhs beigta, kad jau wisi pahr to runahs. Un katrs peeleek sawu teesu klaht un padara to leetu wehl raibaku. Tu esi taisni tahda, kâ taws weztehws bija. Winsch ari, lai tur bija kas par wainu, ahtri noskaitahs, tâ ka pats wairs nesinaja, ko dara. Tâ reis winsch nahk us tihrumu un redz, ka puisis neschehligi sit sirgam. Nabaga lopinsch stahw arklâ un newar atsargatees. Dusmas winu pahrnem, un winsch sit ar specki puisim, un tik nelaimigi, ka tas kriht un kâ nomiris paleek gulot. Sawu muhschu es to ne-aismirstschu, kâ wezais pahr to schehlojahs! Kopt winsch to kalpu kopa kâ sawu meesigu brahli, ne wis, kâ winsch no teesahm baiditos, tamdehl nê, — bet tamdehl, ka winsch to par labu gribeja darit, ko tik breesmigi bija sodijis. Un kad winsch teescham buhtu bijis beigts, — un, mihlais behrns, kad Mikelis krihtot teescham buhtu nositees, — kas tad buhtu notizis ar tewi un weztehwu?"

Meitene trihzeja. Bes ka brokastu mas aiskahrtu, wina eegahja sawâ istabâ un eekrita gultâ. Tagad, kur dusmas bija isgaisuschas, wina wareja pahr sawa darba augleem pahrdomat. Kâ tee sabahsihs galwas kopâ un pahr winu tschukstehs! Kâ tee pahr winu smeesees un stahstihs, ka wina tagad, kur wairs neweens prezineeks nenahk, ar kalpeem plehschahs un teem zaurumus sit galwâ! Un winai naw neweena, kas to aisstahw, neweena, kas pateesibu zeltu gaismâ! Nelaika tehws to gan buhtu darijis, — tas un wehl weens! Un tad winu pahrnehma sahpes, ka schis weens, ja ari winsch atnahktu atpakal, tomehr us wiseem laikeem no winas taptu schkirts. Un tad wina kahdu brihdi raudaja klusi un kaisligi. Bet domas, ka laudis pasihtu, ka wina raudajusi, un tad sazitu, ka winai bail un ta to noschehlo, winai wisas asaras aisdsina. Lepniba un spihtiba parahdijahs winas seijâ.

„To winsch bija pelnijis, tas dsirulis! Es esmu meerâ ar sewi, ka es to behrnu paglahbu, un ko laudis pahr mani runahs, tas man ir weena alga!"

Un ar lepni pazeltu galwu ta staigaja pa mahjahm un islikahs, itin kâ par wisu zitu winai nekahdu ruhpju nebuhtu, kâ weenigi par saweem mahjas darbeem.

III.

„Waj tu schodeen us basnizu ne-eesi, mammin'?" kahdas pahri stundas wehlak Alwine prasija mammai, kura, no kehka un pagraba atgreesdamahs, sawâ lehnkrehslâ pee dibin'istabiñas loga nosehdahs un brilles un bihbeli us loga nolika. Meitene bija, kâ jau weenumehr radusi, wisu preeksch-istabâ ar sawahm tschaklahm rokahm nokahrtojusi, tâ ka tur isskatijahs smuki un patihkami, kâ jau laikam swehtdeenâ. Beess kronis no eglites sarineem karajahs wisapkahrt seenai, isplatidams swaigu mescha smarschu. Us loga smarschoja un seedeja nelkes un roses lihdz ar geranijahm un mirtehm zita par zitu krahschnaki. Pahr schihm karajahs balti preekschkari, smalki un plahni, kâ tik-ko kritis sneegs.

„Schodeen es labak paliktu mahjâs, behrns," mahte laipni atteiza. „Tu jau sini, ka muhsu jaunais mahzitajs man gluschi tâ nepatihk, kâ muhsu wezais, nomiruschais. No ta es weenumehr ko us mahjahm pahrnesu lihdsa, ko es wisu nedeku tad pahrdomaju. Jaunais mahzitajs runâ gan ari smuki, bet ne wis gluschi tâ, kâ man waijadsetu. Tamdehl eij tu us basnizu, un lai Anna un Karline ari eet. Gan mehs abi ar Lihsi ar pusdeenu tiksim galâ."

Ari Alwine schodeen buhtu labaki palikusi mahjâ. Pehz wisa ta, kas bija notizis, wina bihjahs zilweku skatus. Bet ne par ko wina to nebuhtu israhdijusi, pat mahtei nê. „Waj wini lai tiz, ka es bihstos, wineem nahkt azîs," wina klusu pee sewis runaja, galwu lepni pazeldama, un ap winas luhpahm parahdijahs nizinoschi smaidi.

„Ja, es eeschu," wina teiza ihsi un ahtri, un eegahja sawâ istabâ, basnizas drehbês apgehrbtees.

Tiklihdz kâ basnizas pulkstenis atskaneja, wina isgahja no mahjahm; dseesmu grahmata tai bija rokâ. Wina negahja wis pa brauzamo zelu, kur leels tilts pahr upiti wed, bet pa kahju zelinu, kas pahr stahwu kalnu leijâ aisweds, un pa kuru daudz ahtraki pee basnizas nokluhst. No kreisahs puses, kur daschas attahlakas muischas mahjas atrodahs, ari basnizeni nahza. To starpâ bija ari Leijneeze, kahda sawwalneeka seewa. Schim brihscham winas wihrs usturejahs kâ algadsis Sautinôs. Alwine bija lepna, bet ne wis augstprahtiga. Un tâ tad wina gahja ar scho seewu, kura winu it pasemigi sweizinaja, kopâ us basnizu. Winas jaunako meiteni Alwine nehma pee rokas, kamehr wezakâ godigi mahtei gahja lihdsâs.

„Ir gan daudz launu zilweku pasaulê," seewina teiza, kad saruna labu laiku jau bija westa. „Ir zilweki, kas wisu aismirst, ko tee laba ir dabujuschi, un apsmahdê ta sirdi, kas palihdz."

Ak tâ, — tâ tad Leijneeze ari sina! Neslawai ir muischâ weiklas kahjas.

„Us pateizibu newaijaga pakautees," Alwine meerigi atbildeja, lai gan winas sirds nesawaldami puksteja un winas galwa us slaikâ kakla wehl augstaku pazehlahs.

„Tas nu gan tâ ir! Bet kas to labu sanehmis, preeksch ta ir par kaunu, ka winsch to labu aismirst un ar nepateizibu atmaksâ! — Eij, skat', skat', kur wezâ Augstbirseete! Ko tu domajis, spalwu puschkis tai ir us zepures!" Leijneeze pati sew starpâ runaja ... „Bet

otrà ta tahs paschas ismak ahrâ no weetas, un us treschà ta winas samak ar kahdu Rihgas sehnu waj istschibejuschu tehwinu. Treschais zelsch ir meitu kantoris, un tas ir tas ihstenais, taisnais un droschais, un pa scho zeku ari tas leelakais pulks aiseet us sawu weetu. Kantori katra weeta maksà tik weenu paschu rubli; meita dod weenu un winas kungs otru pusi. Schis meitu kantoris, kad tas pahrpildits, isskatahs kà wehrdsenu tirgus, kur par naudu war dabut katru, kura tew tik patihk, kad tik tai sola leelu maksu un pats apnemahs strahdat, jeb darbu met us sulaina waj namika kameescheem. Schis kantoris ir lihdsigs prezeschanahs buhrim Uguns-semê, kur meitas sapulzejuschahs gaida us bruhtganeem, lai tee nahktu, no pulka islasitees, — bet reti ko war sagaidit. Schè dascha Deew'semites meitina, sawu mihkahs maisites bruhtganinu ilgi, ilgi welti gaididama, us kantora benka ir saskahbusi. Daschai zitai issalkums ir issuhzis wisas asinis, bads tup us bahlà deguna un dwehsele, ismisusi, swehti un klusi welk schahdu melditu:

„Kad tehws un mahte sinatu,
Kà man eet pilsehtâ,
Tee dsihwot, nomirt nespehtu
Aiz sirschu schehluma!"

(Turpmak beigums.)

Gaidamà pasaules labibas rascha.

Lihdschinigahs sinas pahr gaidamo labibas raschu neskan wisai labi. Wahzsemê ta buhschot puslihds apmeerinajoscha, un Seemel-Amerikâ ne wis slikta, bet ari ne wis laba. Indijâ, no kurenes mehds koti daudz labibas atwest us Eiropu, breesmigi karstà saule esot laukus pawisam iskaltejusi, tà ka tur jau sahkot sagatawotees us leelisku badu. Ari Spahnijâ saule esot labibu saswilinajusi, un Eeksch-Kreewijâ mas usaudsis, un tas pats, kas usaudsis, pa leelakai dakai esot gahjis bojà, tà ka daschâs gubernâs waldiba jau tagad sahk gahdat par gaidamà truhkuma nowehrschanu. Kreewijas deenwidus gubernâs rascha gan esot labaki isdewusees, nekà zereja, — tomehr, wispahrigi nemot, ari Kreewijai nebuhs daudz labibas pahrdodams. Tamdehl laikam gan pasaules tirgus zenas ari rudenî buhs deewsgan augstas, pahr ko muhsu Baltijas semkopji, kureem tak, kà dsird, mehrena rascha gaidama, tikai war preezatees.

Pahr Kreewijas lauku stahwokli eekschleetu ministerija, kà „Nowoje Wremja" stahsta, sawahkusi schahdas sinas: Wiswahjakà rascha buhschot Wolgas apgabalâ, Widus-, Rihta- un Mas-Kreewijas gubernâs. Schihm 17 gubernahm, proti Tulai, Rasanai, Tambowai, Pensai, Saratowai, Samarai, Kasanai, Simbirskai, Nischnij-Nowgorodai, Wjatkai, Kurskai, Charkowai, Poltawai, Woroneschai, Jekaterinoslawai, Orlai un Kersonai, esot gaidams, waj jau pat peenahzis bads. Tomehr waldibai buhschot eespehjams, ar wezeem labibas krahjumeem truhkuma zeetejeem ispalihdset, un bes tam tikschot par to gahdats, ka labibas schpekulanti un uspirzeji, kas lehti uspehrk un dahrgi pahrdod, newarehs tik naigi rihkotees, kà to labpraht gribetu.

No ahrsemehm.

Karsts laiks — karstas runas. Eiropas parlamentu jeb tautas weetneeku sapultschu leelakà daka, wasarai sahkotees, tikuschas slehgtas, un tas bijis gudri darits; jo tahs sapulzes, kas sawas darischanas turpinajuschas, peedsihwojuschas jo nepatihkamas leetas, kà par peemehru Italijâ, kur ne sen leeliska pluhkschanahs izzehlahs, Rumenijâ, kur gandrihs tik pat raibi gahjis, Belgijâ, kur lamaschanas wahrdi kà krusa bira, un nule ari Ungarijâ, kur tautas tehwi zauru deenu isbrehzahs un isdumpejahs un pehz tam wisu to, ko bija nolehmuschi, atkal atsauza un atzehla. Waina meklejama pahrak karstajà laikâ, kas tautas tehwu prahtus tahdâ mehrâ saskahbina, ka teem reebjahs, garas runas, ihpaschi no pretineeku puses, klausitees, un tamdehl tee runatajus skubina, lai tik daudz nepkahpjot, pahr ko schee atkal lihds ar saweem peekritejeem koti sadusmojahs, rupji atbildedami, lihds izzehlahs nepatihkamas pahrpraschanas, wispahriga kleegschana un galu galâ dsch'reis pat duhru leetaschana. Nabaga presidenteem tad jo gruhts darbs, sapulzes wadit un kahrtibu usturet.

Sweedrija. Frantschu kara kugu pulks, kas isbrauzis, apmeklet Kreewijas kara ostu Kronschtati, sawà zelà peeturejis Sweedrijas galwas pilsehtâ, Stockholmâ, un tur jo sposchi tizis apsweizinats.

Wahzija. Wahzu keisars atstahjis Angliju un tagad turpina sawu zelojumu seemeku juhrâs un semês, Skotiju un Norwegiju apmekledams. Anglijâ winsch tizis koti sposchi usnemts un daudz godats. Londonê winsch ari turejis runu, kurà issazijahs, ka wina prahts weenumehr nesotees us pasaules meera ustureschanu, un ka tai sinà nu draudsiba starp Anglijas un Wahzijas leelwalstim daudz spehschot peepalihdset. Wisas Eiropas awises daudz spreesch pahr schi notikuma swaru, — tomehr naw tizams, ka zaur to kahdi leeli pahrgrosijumi Eiropas politikâ notiks. — Sozialdemokratu starpà izzehlees strihdinsch. Trihs partijas zihnahs, wirsroku dabut, proti lihdschinigo wadonu Bebela, Liebknechta un Schihda Singera peekriteji, tà saukto „jauno" partija, kas mineteem wadoneem pahrmet, ka tee esot pa daudz lehni, un Vollmara peekriteji, kureem abas pirmak minetahs partijas eet pa tahlu, un kas tamdehl wehlahs mehrenaku un apdomigaku isturechanos. Vollmars Minkenê ne sen turejis runu, kur tahdas domas issazijis, un kuras labad tagad tik pat „jaunee", kà ari „wezee" tam jo bahrgi usmahzahs, draudedami, ka winu isstumschot ahrâ no wispahrigahs sozialdemokratu sabeedribas.

Austrija. Zik sihwi Austrijâ daschadahs tautibas apkarojahs un zita zitu eenihst, tas atkal reis parahdijees leelisKà kautinà, kas, kà jau sinojahm, ne sen izzehlahs keisara Frantscha Josefa klahtbuhschanà Triestê. Schinî pilsehtâ dsihwo Kroati (Slahwi), Italeeschi un Ungari. Kad nu keisars tur usturejahs, tad mineto trihs tautibu peederigee, katrs sawâ walodâ ussauza waldineekam augstas laimes, proti: schiwa! eljèn! un ewiwa! Katrs ar sawu sauzeenu gribeja pahrspeht abu zitu tautu sauzeenus, un tà blaujot, sauzeji tahdâ mehrâ eekarsejahs, ka beidsot sahka kautees; saldati un polizisti, kas tur pa leelakai dakai ir Kroati, ne-eewehroja wis sawu peenahkumu, nemeerneekus isschkirt, bet tee saweem tautas brahleem gahja talkâ, un zaur to kautinsch palika jo asinains. — Tas gan wehl nekad nebuhs atgadijees, ka pawalstneeki, tikai aiz mihlestibas pret sawu waldineeku, duhrus wingrinajuschi un naschus leetajuschi.

Spahnija. Spahnijâ tagad breesmigi karsts laiks. Jau weselas diwas nedelas termometeris tur ehnâ rahda wairak nekà 30 grahdu Reomira. Sewilâ trotoaru asfalts iskusis. Tschiud-Reales gubernâ seme sasprahgusi, tà ka tanî wisur jo dsilas plaismas raduschahs. Awoti un akas isschuwuschi, un putnu breesmigi daudz nosprahgst.

Schweizija. Isgahjuschâ gadâ sinojahm pahr leelisku, asinainu partiju sadurschanos Tesinas kantonâ (gubernâ), kur Katoli nonahweja waldibas augstako eerehdni Rossi'u. Prahwa, kas schihs leetas labad izzehlahs, tagad nobeigusees, un wiswairak wainigais, Kastioni's, slepkawibas dehl, tizis noteesats us 8 gadeem zeetumâ. — Deewsgan weegls sods preeksch tik leela noseeguma!

Seemel-Afrika. Ka Frantschi peesawinajuschees to Afrikas gabalu, kas atronahs eepretim un itin tuwu Italijai, proti Tunisu, tas jau sen Italeescheem padara leelas sirds sahpes. Tagad nu no jauna wini tikuschi stipri sadusmoti zaur to, ka Frantschu waldiba no turenes israidijusi Italeeschu misionarus. Tur dsihwodamee Italeeschi mehginajuschi ar waru scho israidischanu aiskawet, — bet tas teem naw isdewees.

No eekschsemehm.

No Pehterburgas. Kreewu laikraksti sino, ka esot galigi nolemts, buhwet schaurus saru dselszelus pehz lehtakas metodes. Sleeschu starpa tikai 3 pehdas buhschot plata. Pilsehtu waldehm, semkopibas beedribahm un zitahm eestahdehm buhschot atkauts, schahdus dselszelus buhwet.

No Pehterburgas sino „R. W.", ka drihs tikschot sasaukts semkopju, tirgotaju, fabrikantu, sudmalu ihpaschneeku un dselszeku eerehdnu kongress, kuram buhs jaspreesch pahr semkopibas raschojumu weschanu pa dselszeleem.

No Kijewas raksta „Now. Wremjai", ka semneekeem esot leels maises truhkums, un ka tee jau sahkot to no pelawahm zept. Tomehr labibas zenas naw daudz zehluschahs. Dnepras upe esot koti sekla, tà ka kugu braukschana weetahm naw isdarama.

No Wosdwischenskas, Tweras gubernâ. Ir jau laikmets peenahzis, kurà semkopis zik ne buht war nojehgt nahkamà rudena auglus; jo kad us laukeem augschana kuplo, tad ari bagati augli zerami. Wispahrigi nemot, tiklab wasareja, kà seemas sehja ir kupla un dischena, un it ihpaschi sahle peenemahs arweenu augumâ, kaut gan plaujams laiks klaht. Tà tad zerams — bagats gads. — 17. Junijâ, pee stipra wehja, krusa daudzeem nosita rudzu laukus; pat dascham leelà puse ir nosista. Laiks arweenu ir wehjains un leetains, zaur ko seena eewahkschana teek kaweta, tà ka semkopjeem darbi us darbeem sakrahjahs, ka wehlaku buhs gruhti, wisus peenahzigâ laikâ padarit. — No 1. Julija pee mums jaunahs teesas dabuja likumigu spehku, un lihds ar winu sahkumu lihdschinigahs meera-teesas nobeidsahs. — 22. Junijâ kahds lahzis bija usdroschinajees isnahkt us laukeem, starp Wosdwischenskas un Polonizas muischahm. Strahdneeki, laukâ strahdadami, eeraudsijuschi spalwaino mescha dehlu, sahk no wisahm pusehm kleegt: lahzis! lahzis! Kepainis, tahdu troksni ne-apradis, steidsahs pee turpat atrodoschà behrsu pudura un sahk remstees weenâ behrsâ augschâ. No muischas atsteidsahs diwi medineeki, apbrunojuschees ar schi laika patronu flintehm. Lahzens jau tup labi augstu behrsa sarôs. No tschetrahm lodehm trahpits, tas nokriht un nobeidz sawu dsihwoschanu. Winsch nebijis wis leels, — tikai 5 pudus smags. Dsilaki meschôs wasaras laikâ lahtschi dara eewehrojamu skahdi, ihpaschi ausu laukôs, tahs pusgatawas nemdami brauzit. — Schinî pawasarâ kahda Kerkowas sahdschas meita bija azusi postaschâ strahdajamu mescha semi. Sawu sirgu us wagas galu aisdsinusi, ta to greesch rinki apkahrt. Tai paschâ brihdî wina peepeschi eerauga diwu asu tahkumâ leelu lahzi. Meita no bailehm nokritusi gar semi, un sirgs ar wisu arklu eeskrehjis meschâ. Bet lahzis, wisu to nemas ne-eewehrojis, meerigi gahjis garam tahlaki pa sawu teku. J. B.

Radwilischkes meests, 8 werstes augschpus Schenberges, Leischu pusê, pee Mehmeles upes krasta, ir pahri deenas preeksch Jahneem pa leelakai dakai nodedsis. Kà uguns zehlusees, naw sinams. Apteekaram J. kgam leeli saudejumi; jo mas ko warejis isglahbt. Gods Deewam, ka jauno, skaisto Reformatu basnizu, ko isgahjuschâ wasarâ tik wehl eeswehtija, breesmigais uguns-grehks naw sasneedsis. †.

Igaunu nedelas laikraksts „Postimees" dabujis atlauju, isnahkt ikkatru deenu.

No Wihrlandes sino „Rev. Ztgai", ka tur scho pawasar' bijusi koti isdewiga strimalu sweija. Diwâs weetâs treiju deenu laikâ ap 1 milj. 600 tuhkst. strimalu tikuschas issweijotas.

Widseme.

Widsemes spitalibas sehrdsigo patwerstmei par labu, kà Wilandes ahrsts, Dr. Truharts, „Rig. Tgbl." sino, jau 20 tuhkst. rubku leels kapitals sanahzis. Patwerstme laikam gan jau scho ruden' tikschot dibinata. Bes tam Rihgas pilsehta nolehmusi, buhwet tahdu patwerstmi ar 60 gultahm.

No Bilderlineem raksta „Düna-Zeitungai", ka tur kahdas deenas atpakal, no rihta starp pulksten 6eem un 7eem, schahds dihwains dabas skats parahdijees: „Es ap to laiku masgajos juhrâ, kad us uhdena wairak werstu attahli eeraudsiju melnu, stahwu strihpu, kuru tuhlit pasinu par tà saukto uhdens-stabu. Tur, kur schihs strihpas gals aiskahra juhru, bija daudz plataks, tumschs mahkonis, it kà tur kahds stipri kuhposchs twaikonis brauktu. Uhdens-staba augschgals isplatijahs trektera formâ. Wisa parahdischanahs man lehni tuwojahs, weenumehr paleelinadamahs. Kahdas 8 lihds 10 minutes wareja buht pagahjuschas, kad weesula uhdens-stabs tà ap Bilderlinu 14. lihniju sasneedsa sauf'semi un tagad uhdeni un smiltis kopâ sazehla gaisâ. Weesulis azumirkli bija sasneedsis kahpas kokus; es redseju, ka tee schurpu un turpu stipri lozijahs, bet nekahda ispostijuma nemaniju. Turpreti es no tahs puses dsirdeju diktu plihkschkeschanu, it kà stiprs leetus lihtu, kas notika, gaisâ sazeltam uhdenim nolihstot. Pahr weesula tahlaku zeku neka nesinu wehstit; tàpat ari nesinu, waj tas kahdu ispostijumu padarijis, waj nè. Ari Majoru un Dubultu juhrmalâ schi parahdischanahs redseta."

No Slokas. „Rischskij Westniks" sino, ka Slokas meera-teesnescha sehdeklis pa wasaras laiku tapschot pahrzelts us Dubulteem. Meera-teesnescha miteklim telpas esot jau no-ihretas.

Leelwahrdes mahzitajs Kahrlis Croons zaur Rihgas apgabalateesas kriminalnodalu bija, daschu amata noseegumu dehl, sodits ar atstahdinaschanu no amata us trim mehnescheem. Soditajs pret scho spreedumu eesneedsa apelazijas suhdsibu waldoscham senatam, kura nolehmumu nupat apgabala-teesâ pasludinaja. Augstakahs instanzes spreedums ir: Rihgas apgabala-teesas I. kriminalnodalas spreedums no 17. Septembera 1890. gadâ pa-asinajams ar weenu mehnesi. „B. W."

No Matischeem. Wasaras-swehtku pirmajà deenà bes usraudsibas atstahts, mass behrns, kà „Balt. Wehstn." sino, rotaladamees eekritis kahdâ uhdens traukà, kurà pahris spannu uhdens bijis eeleets, un noslihzis. — Atkal brihdinajums, ka nebuhs atstaht masu behrnu bes usraudsibas.

No Stukmaneem. Nakti us 29. Juniju Stukmanu grahsu dsimtas kapu welwê eelaususchees nedarbji un atlaususchi nule pat paglabatà wezà grahsa Medema kapu un sahrku. Kà domajams, eelauschanahs notikusi ar laupischanas noluhku, un pee lihka neka ne-atraduschi, tee atkal atstahjuschi noseeguma weetu. Kaut gan tuhlit eesahkta ismekleschana, pehdas wehl naw sadsihtas. „D. L."

No Waidawas. Pat ari wasaras ihsâs, gaischâs naktis newar buht droschs no „kramplausejeem, kumelinu medneekeem". Scheijenes muischâ issaga 25. Junija nakti, zaur eelauschanos, is stalla uradnika R. sirgu un muischas arendatora ratus. Pehdas nekahdas nebija manamas; tamdehl wisa mekleschana lihds schim leekahs buht pawisam weltiga. „M. W."

No Westeenas lihds Zehsim, kà „Balt. Wehstnesim" raksta, semkopjeem, leeleem un maseem, wislabakahs zeribas us bagatu rudeni. Sewischki kupli rudzu (ari kweeschu) lauki redsami, sahkot no Wehjawas lihds pat Zehsim. Ari wasaraja un lini isskatahs jauki, lai gan schim brihscham pahr winu tahlako likteni newar daudz ko spreest. Tà tad Peebalgas un apkaimes eedsihwotaji, kureem, kà dsirdejahm, daschâ zitâ sinâ pehdejà laikâ klahjotees deewsgan gruhti, war preezatees un apmeerinatees ar to, ka wismasak Deews winus naw atstahjis, bet grib tos bagatigi swehtit.

Kurseme.

No Jelgawas. Weetejà pilsehtas weetneeku sapulze sawâ pehdejâ sehdê, 19. Junijâ, starp zitu ari nolehmusi, ka Schagares leelzelsch (aiz Masajeem wahrteem) brugejams, no pilsehtas kanala sahkot lihds Tennisohna gruntsgabalam. Scho nolehmumu apsweiks ar leelako preeku ne tikai ween muhsu pilsehtneeki, kureem beeschi ween pawasarâs, wasarâs un rudenôs nahzahs pa scho „elliti" eet un braukt, waj nu waijadsibâs us „Baloschu kapeem", waj ari tikai ispreezaschanahs dehl dodotees pa scheem wahrteem ahrâ is pilsehtas, bet ari muhsu lauzeneeki, kuri leelâ skaitâ (Swehtneeki, Salineeki, Uhsineeki, Wehtrineeki, Meschmuischneeki u. t. t.), gan ar wesumeem, gan ari tukschâ, dodahs pa scho zeku Jelgawâ, ar atweeglotahm sirdim pateiks „paldeews Deewam", ka nu wineem (sewischki rudenôs un pawasarâs) wairs nebuhs jamoza sawi lopini dasch'kahrt gluschi „bailigajà" mahlu skrihni. Preeksch minetà zeka gabala brugeschanas pilsehtas weetneeku sapulze atwehlejusi 2931 rubli un 50 kapeikas leelu kreditu. — Drikses upes tihrischana un padsilinaschana, kaut gan sinajahm, ka ta jau reisi galigi nospreesta, un ka darbi daschus gadus atpakal jau bija nadsigi sahkuschees, tagad nu laikam atkal buhs dabujusi zitu, sparigaku wirseenu; jo minetà pilsehtas weetneeku sapulze nolehmusi, ka us Drikses tihrischanas darbu usnehmeja luhgumu, dehl wina kontrakta pahrgrosischanas, japeekriht pilsehtas waldes preekschlikumam schai leelà. Schis preekschlikums nosaka, ka Drikse, sahkot no sawas saweenoschanahs weetas augschup, lihds siwju tirgum lihds 6 pehdahm padsilinama. Kontrakta pastahweschanas laikâ schim gabalam jabuht weenumehr masakais $5^1/_2$ pehdu dsilam, bet pilsehtas waldei tihrischanas darbus nonemot, Drikfei minetajà gabalâ jabuht 6 pehdas dsilai. Pahrak palikuschais Drikses gabals, — no siwju tirgus lihds dselszeka tiltam, — kà ari tà sauktà „Jaunupe" (Drikses un Leelupes saweenojums pee pilsdahrsa) istihrami $4^1/_2$ pehdu dsili. Upes padsilinaschanas darbu usnehmejs bes tam apsolahs, wisu pa kontrakta gadeem is upes issmelto semi us sawa rehkinuma nowest un islihdsinat us semes-gabaleem, kurus pilsehta winam Drikses tuwumâ eerahda. — No sirds wehlahs pateesi wisi Jelgawneeki, kam sawa weseliba ruhp, kaut jel schis teizamais nolehmums jo drihsi tiktu isweests pateesibâ. Sewischks dumbrajs Drikses uhdens ir nosauzams gabalâ starp siwju tirgu un dselszeka tiltu: sekls, pilns daschadu puweklu un zitadu netihrumu, kuhtri, kuhtri tezdams, — tahds ir schi gabala uhdens. Sahkot no abu upju saweenoschanahs weetas augschup lihds siwju tirgum, twaikonis „Keckau", ik deenas us Sloku un atpakal braukdams, trauzè „smirdoschâ, puhstoschâ milscha" kluso meeru un, dodams winam druszin kusteschanahs un darbibas, — tihra ari masuleet' wina eekschas. — Kà treschais swarigakais nolehmums buhtu minams pilsehtas weetneeku sapulzes spreedums, pehz kura pilsehtas waldei top usdots, lai ta pilsehtas taksazijas komisijai pawehl isdarit wisu Jelgawas pilsehtas imobiliju pahrtakseereschanu, ka lai pareisaki buhtu nosakami un isdalami Krona un pilsehtas imobiliju nodokli. — Pee tahs paschas reisas lai ir atwehlets, peesprausi daschas sinas pahr Kursemes pilsehtu imobiliju leelumu. Wisu Kursemes pilsehtu un meestu imobiliju kopwehrtiba 1890. g. bija 9 milj. 509 tuhkst. 112 rubku leela. No schihs summas atkrita us Jelgawu — 3 milj. 68 tuhkst. 900 rubku, us Leepaju — 2 milj. 777 tuhkst. rubku, un us Kursemes masakahs pilsehtinas Piltenes — 36 tuhkst. 342 rubli. Pahrejo pilsehtu imobiliju wehrtiba grosijahs starp 152 tuhkst. 300 rubl. (Grobinai) un 657 tuhkst. 761 rubli (Tukumam). No meesteem wisleelakà imobiliju wehrtiba ir Ilukstei (207 tuhkst. 594 rubli); tad nahk Talsi ar 135 tuhkst. 200 rubleem. Kursemes wismasakà meestina — Jaun-Subatas — imobiliju wehrtiba ir tikai 8700 rubku leela. — Par taksazijas komisijas lozekli eewehleja pilsehtas weetneeku S. Sommerfeldu. — Beidsot wehl lai peeminam, ka pilsehtas weetneeku sapulze atwehleja pilsehtas galwai isdarit us tà sauktahs pilsehtas muischas semes atrodamo daudzo sihkgruntneeku mahju isnomaschanu un kontraktu noslehgschanu. Jaunee nomas kontrakti taps isdoti atkal us 12 gadeem. Jaunahs nomas laiks sahksees ar 23. Aprili 1892. g. „B. W."

Paschnahwibu, pehz „K. G. A." sinahm, 1890. gadâ Kursemê isdarijuschi pawisam 24 zilweki, un proti Leepajà ween 10. 19 paschslepkawneeki bijuschi wihreeschi un 5 seeweetes.

No Wez-Swirlaukas. (Eesuhtits). „Latweeschu Awisês" no 29. Augusta 1890. g. № 35. stahw aprakstits, ka es esot us Seerumuischas ihpaschneeka H. Pychlawa suhdsibu pret manim no Jelgawas-Bauskas apgabala II. eezirkna meera-teesnescha, dehl patwarigi nemta 1 poda seena no leelzela malas, 20. Augustâ 1890. g. noteesats us 1 deenu arestê un 5 rubl. strahpes samaksas, un ka man kasazijas suhdsiba, ja ne-esmu ar spreedumu meerâ, ja-eesneedz 3 deenu laikâ.

Schi notikuma aprakstâ atronahs misejums jeb pahrpraschana, — jo man netapa nospreesta naudas un arestes strahpe, bet tikai naudas strahpe ar 5 rubkeem, un ja es nespehtu tos samaksat, tad man winu weetâ janosehd 1 deena arestê; bes tam netapa no teesnescha, dehl kasazijas suhdsibas eesneegschanas, 3 deenu, bet mehnescha laiks noteikts.

Pret mineto spreedumu es eesneedsu kasazijas suhdsibu meerateesneschu sapulzei, kura atzehla II. eezirkna meera-teesnescha spreedumu un nodewa leetu wehlreisejai isspreeschanai V. eezirkna meera-teesnesim. 6. Merzâ 1891. g. V. eezirkna meera-teesnesis noteesaja mani us 4 deenahm arestê; bet ari schis spreedums tapa 29. Aprilî 1891. g. us manu apelazijas suhdsibu no meera-teesneschu sapulzes atzelts un mana rihkoschanahs attaisnota.

Tà tad nu redsams, ka ne wis Pychlawam, bet man ir brihw, Seerumuischas dakâ seenu us leelzeka, us zeka gabala, kuru es katru gadu kopju, plaut, un ka Pychlaws, 15 kapeiku dehl, ar manim welti suhdsejees, nostrahdinadams sawu adwokatu.

3. Julijâ 1891. D. Putnaehrglis,
Wez-Swirlaukas pagasta Biteneeku mahju ihpaschneeks.

No Sunakstes. (Eesuhtits). Muhsu apgabalâ wasarejas lauku raschojums stahw krahschnâ sakumâ. Rudsi daschâs weetâs ir gan wahji. Seena ari tà puslihds, bet ahbolina turklaht ir schogad laba teesa wairak, nekà pehrn. Dahrsa augku, kà ahbolu un bumbeeru, kà rahdahs, ari wideji tik buhs; jo pawasarâ gan wisi koki stahweja pilni ar seedeem, kà reti kahdu gadu, tà ka zerejahm, ka augku koki schogad atnesihs bagatu raschu, bet pee seedeschanas beigahm tos aiskehra naktssalnas. — 29. Junijâ mums usnahza stiprs leetus bes pehrkona. Leetum apstahjotees, pehz pusdeenas, pulksten 4ôs, nahza breesmigs weesulis, krahkdams, no wakara puses, kahdu pat wezi zilweki ne-esot redsejuschi, leelus kokus lausdams, teem galus noraudams un par upuri lihdsa gaisâ nesdams, un masakus lihds ar saknehm israudams. Tà sawu zelu eedams, tas daschai ehkai, kuru aiskehra, jumtu lihds ar spahrehm nozehla un labu gabalu aissweeda. Wina draudoschais zelsch bija tik pahris asu platumâ. — Tagad weenumehr lihst leetus, tà ka mas ir seena laika. 4. Julijâ pehz pusdeenas, pulksten 3ôs, usnahza bahrgs pehrkona negaiss. Uhdens tihri stahwi gahsahs semê, tà ka pehz 1/2 stundas laika tas pluhda daudz leelakâ mehrâ, nekà pawasar' pluhdu laikâ. Daschâs weetâs labiba tika nonesta no kalneem. Seens, kas leijas weetâs bija noplauts, no uhdens tika aisnests, un nenoplautas pławas daudz weetâs tapa ar semehm un zitadeem gramschkeem peenestas. Gr—.

No Dschuhkstes-Peenawas. Treschdeen, 3. Julijâ, mums usnahza breesmigs negaiss, no krusas un wehtras pawadits. Posts, ko schis negaiss mums padarijis, ir leelisks; jo weetahm druwas ir pagalam nopostitas. Krusas graudi krita baloschu olu leelumâ. Kahdâ scheijenes dahrsâ leela sakoksne bumbeere widû no wehtras salausta. Krusa ari weetahm logus isdausijusi. Nikus.

No Kuldigas. Kuldigâ, kà jau isgahjuschâ nummurâ pehz weetejà „Anzeigera" ihsi sinots, gribot eerihkot elektrisku apgaismoschanu. Kad eestahde isleetatu 30 sirgu spehku leelu uhdens spehku (no rumbas) un isgatawotu 250 elektrisku lampu, kurahm katrai 20 stearinswetschu gaischums, tad wina maksatu ap 15 tuhkst. rublu; bet isleetajot 60 sirgu spehku leelu uhdens spehku un isgatawojot elektribu 500 lampahm — kahdus 20 tuhkst. rublu. Ja 350 lampas, katra aprehkinata 1000 stundu apgaismoschanai gadâ, taptu ihretas par 10 rubkeem katra, tad eetaises ustura isdewumi buhtu aismaksati un pilsehtai isnahktu 150 lampas eelu apgaismoschanai par welti.

Wentspils aprinka preekschneeks, gub.-sekretars barons Brinkens, us 2 1/2 mehnescheem atwalinats us ahrsemehm.

No Wezpils, Aisputes aprinki. 30. Junijâ scheijenes Saku mahju schkuhni sibins eespehra. Salmu jumts nodega; bet Dischlahnu barona Keyserlinga uhdens sprizei isdewahs seenas pa dakai isglahbt un uguni stundas laikâ apdsehst. — Schis notikums atkal gaischi peerahda, no zik leelas swehtibas pat masa, tikai 165 rublus dahrga sprizite war buht.

No Leepajas. Preeksch kahda laika kahda Tukuma aprinka pagasta lahdi sagki uslausa un issaga wairak Kursemes kreditbeedribas krahjsihmju, lihds 3000 rublu wehrtibâ. Nosagto sihmju nummuri ari scheijenes polizejai tapa dariti sinami, kura tos atkal bankahm pasinoja. 17. Junijâ scheijenes nodakâ no Rihgas komerzbankas kahds Dahwids Markus no Weekschneem, Kaunas gubernâ, 3 kuponus no sagteem papihreem mehginaja eemainit par 45, 49 un 50 rubkeem. Winsch tika apzeetinats un polizejai nodots, kas spehra tahkakus sokus. Markus jo zeeti pastahweja us tam, ka esot papihrus pirzis no kahda ustizama wihra. „Latw."

Leepajas apgabala-teesas preekschsehdetaja beedrs, tit.-rahts Nilus, kà „Wald. Wehstnesis" sino, eezelts par Rihgas apgabalateesas preekschsehdetaja beedri.

Leepajas reidâ, kà „Lib. Ztga" sino, 25. Junijâ atbraukuschi 5 kara kugi: brunu korwete „Edinburgas Herzogs", korwete „Rinda" un kliperi „Westniks", „Plastuns" un „Strekoks". Ofizeeri un kugu laudis kahdâ garainu barkasê un peezâs laiwâs eebraukuschi ostâ, un tad eegahjuschi pilsehtâ, kur leelâ wairumâ sapirkuschi pahrtikas prezes. Wakarâ, pulksten 9ôs, kara kugi atkal eebraukuschi juhrâ. Nahkoschu reisi wini peestahschotees pee Dinamindes.

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizâ no 10. lihds 24. Julijam. Swehtdeen, 14. Julijâ: 1) Lauku draudsê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spredikis tiks lasits. — Lauku draudsê uffaukti: Jehkabs Schinkis ar Emiliju Maineneek. Lauku draudsê mirufchi: Jahnis Schulz, 12 1/2 g. w.; Dahrta Sprogis, 75 g. w.; Dahwus Blumfeldt, 3 g. 2 m. w.; Janis Blumfeldt, 1 g. 1 m. w. — Pilsehtas draudsê uffaukti: Kahrlis Steinhardt ar Liseti Klawin; Jahnis Indrikis Terpowitz ar Greetu Dsenis. Pilsehtas draudsê mirufchi: Ansis Schwarzberg, 4 m. w.; Anna Alwine Banga, 1 g. 7 m. w.

Re-apdomiba. 23. Junijâ pee Esara wahrteem twaika dehlu sahgetawâ kahds strahdneeks peeleekamajâ istabinâ, kurâ strahdneeki pa deenahm sawas lihdsa atnestahs leetas un ehdeenu noleek, bija pakahris sawu kamsoli, tanî wehl nenodsisuschu smehki atstahdams. Drukku sebaku kahds zits no sahgetawas strahdneekeem pamanija, ka istabina pilna duhmu un pat leesmas jau taisahs iszeltees. Ahtrumâ peesteigusheem strahdneekeem wehl laimejahs uguni apslahpet, pirms ta leelakâs leesmâs dabuja isplestees. Ja uguns nebuhtu apslahpeta wehl laikâ, tad breesmas no tam wareja iszeltees jo leelas. Uguns tà tad iszehlusees no pihpes, kura kamsola kabatâ bijusi eebahsta. Kamsolim lihdsâs ari wehl ziteem strahdneekeem drahnas sadegushas. — Atkal peerahdijums, kahda nelaime no pihpes war iszeltees.

Pahrkatischanahs. Isgahjuscho peektdeen kahds faimneeks eebraucis Jelgawâ eepirktees. Par kahdeem pahri desmits rubkeem prezes sapirzis, tas lizis, lai prezi eepakà wina ratôs. Prezes isnesejis zaur pahrkatischanos prezi eelikuschi kahdôs zitôs ratôs, kurôs kahda lauzeneeze eebraukusi. Pehz prezes eelikschanas lauzeneeze, no sawahm darischanahm atnahkot, tuhlit sehdusees ratôs un braukusi mahjâs, un tà lihdsa aisweduši sweschà faimneeka prezi. Lauzeneezei gan wehl nejaukaki buhs misejees ar pahrkatischanos, nekà prezes eelizejeem; jo — starp zitu prezi — ari pusmuza sikku atradusees ratôs, kura tak eenem prahwu ruhmi, un tamdehl gan lauzeneezes pahrkatischanai waijadseja buht jo leelai, tahdu neluhgtu zeeminu sawôs ratôs pahrwedot.

Wezs musikants, kahds Jelgawas apgabala faimneeks, kursch lihds schim ar sawu wezo instrumentu bija gluschi ne-eewehrots, tagad, kà rahdahs, drihs nahks leelakâ eewehribâ; jo schinî mehnesî tas pat spehlefchot Latweeschu beedribas dahrsâ us kahda akteera israhdes. Dsirdams, ka daschi scho wezo musikantu ar wisu wina sawado instrumentu dehwejot par tautisku. Schai sinâ nu gan daschs labs wilahs; wezà musikanta tehws bija ahrsemneeks, eenahzejs no Pruhscheem, lihds ar sawado instrumentu. Bet kas teesa, tas teesa, wezais musikants ir mahkslineeks us sawa instrumenta, kahdu otru gan wairs wisâ Baltijâ ne-atradihs, un tamdehl tas pelna leelako eewehribu. Sawu mahzibu tas behrnu deenâs smehlees no sawa tehwa. Wina instrumentam ir koti mihliga skaņa, un tas koti labi saderahs kopâ ar wijoli. Tikai janoschehlo, ka tas pats nedod publikai kahdu reis kahdus musikas gabalus atklahti klausitees. Apkahrtnes publikai wezais musikants lihds ar sawu instrumentu ir deewsgan labi pasihstams; jo tas ne reti ir daschâs kahsâs spehlejis, un pat jau weesigôs wakarôs pee wina musikas ir deets. Daudz laimes tam! — Bes schi wezà musikneeka man wehl ir kahds 90 gadu wezs wijoles spehletajs*) pasihstams, kas koti isweizigi, bes kahdahm notim, wisadus wezos deijas gabalus nospehlê. Jawehlahs, ka ari us to wairak schi laika musikas prateji sahktu raudsitees. Ak, zik daschs koti wezs musikas un deijas gabals tad tiktu atkal zelts gaismâ un mahkslas mantas krahjeju krahjums ar to labi papildinats!

Seena laiks. Tik sliktu seena laiku, kà schogad lihds 3. Julijam, gan ne-esam ilgam peeredsejuschi; jo leetus tad lija katru deenu. Isgahjuscho nedel' leelakà daka Jelgawas pławu ihpaschneeku lika sawas pławas noplaut, zeredami us labu seena laiku, jo laika glahse pastahwigi sahka zeltees us augschu, kas aisrahda us labu laiku; bet dabas mahte strahdaja otradi, peesuhtidama zeretà seena laika weetâ stipru leetu. Isgahjuscho treschdeen, pawakarê, leetus atweda lihdsâs nepatihkamu weesi, kursch tik koti stipri nodahrdinaja, ka daschu reis namu logu ruhtis tarkschkeja, un pa starpahm ari pahri reisas bija stipri spehreeni. Kahds spehreens ari isgahsis kahdam namam logu ruhtis, — bet zitas nekahdas leelakas breesmas naw notikuschas. Zaur leelo leetu, kursch to deenu lija, radahs pee mums daudz uhdena. Seens zaur slikto laiku rahdahs daudz zeetis; jo us daschahm seena gubahm nosfkatotees, tahs isleekahs baltas kà salmu gubas. Bet seena pirzejeem tomehr ar to buhs ja-apradinajahs, jo schogad ihsti saku seenu gan koti mas warehs dabut. — Tahdi atgadijumi rahda, ka gan koti noderetu, ka scheijeneeschi eemahzitos sal'seenu taisit, kas tagad mums wehl sweschа leeta; tikai atleek jautajeens, kahdâ wihsê sal'seenu waretu pahrdot. — Teem, kas paschi sawu seenu pabruhkê, tas ir zitadi, — bet teem, kas seenu pahrdod, kà par peem. pławu uspirzejeem, sal'seenu taisit ir pawisam ne-eespehjama leeta. — No 4. Julija sahkot, mums, paldeews Deewam, bijis koti silts un sauss laiks, tà ka zerams, ka seenu warehs labi sanemt. Ш

Labas laimes lasitajeem!

Pehterburgâ, 1. Julijâ. Pee schihs deenas pirmà 5-prozentigà eekschejà prehmiju aisnehmuma islosechanas winnesti krita us schahdeem nummureem:

200,000	rubl.	us sehriju	18,485	Nr. 6.
75,000	„	„ „	3,858	„ 31.
40,000	„	„ „	1,946	„ 29.
25,000	„	„ „	2,213	„ 49.

3 winnesti à 10,000 rubl. us NNr. 1674 7, 8710 39, 18,549 28.

5 winnesti à 8000 rubl. us NNr. 47 50, 5373 18, 10,021 8, 12,169 5, 13,327 17.

8 winnesti à 5000 rubl. us NNr. 1376 17, 1894 45, 8562 29, 9083 34, 12,516 31, 15,013 19, 15,131 15, 15,605 34.

20 winnestu à 1000 rubl. us NNr. 647 42, 2385 47, 3463 50, 3659 50, 4649 5, 5261 18, 6076 37, 7015 25, 7680 32, 7760 21, 8119 15, 10,236 44, 10,778 34, 12,604 11, 12,740 42, 14,307 10, 15,504 33, 15,679 7, 17,367 43, 17,721 45.

Winnesti pa 500 rubkeem.

sehr.	bil.	sehr.	bil.	sehr.	bil.	sehr.	bil.	sehr.	bil.
25	2	4,291	17	8,423	7	12,278	47	15,659	22
53	43	4,483	37	8,445	39	12,392	41	15,715	22
60	32	4,527	42	8,470	35	12,535	26	15,748	14
195	19	4,551	24	8,519	26	12,550	16	16,115	22
257	10	4,648	24	8,724	40	12,650	12	16,124	35
264	39	4,757	2	8,765	13	12,796	24	16,330	10
329	12	4,764	29	8,794	30	12,846	36	16,479	36
392	17	4,771	17	8,941	39	12,887	36	16,686	37
444	26	4,830	7	8,962	30	12,899	11	16,788	21
938	20	4,897	3	8,990	38	12,932	45	16,910	10
956	49	5,104	30	9,083	48	13,077	48	16,942	35
1,009	25	5,151	30	9,095	40	13,088	26	16,966	9
1,139	26	5,340	21	9,097	2	13,091	40	17,053	30
1,188	15	5,374	49	9,354	6	13,178	2	17,177	21
1,206	28	5,471	12	9,364	48	13,624	35	17,208	40
1,242	35	5,555	36	9,508	14	13,646	7	17,278	24
1,284	33	5,670	18	9,508	31	13,664	28	17,300	32
1,377	14	5,703	46	9,526	26	13,888	9	17,309	31
1,440	32	5,787	47	9,642	44	13,903	28	17,336	36
1,462	45	5,799	39	9,731	48	13,916	44	17,344	31
1,465	47	5,865	23	9,870	33	13,974	13	17,373	19
1,470	36	5,890	17	9,901	43	14,007	21	17,674	29
1,732	11	6,143	1	10,087	23	14,020	34	17,690	1
1,758	1	6,252	23	10,187	24	14,049	35	17,691	46
1,883	10	6,264	19	10,240	42	14,129	27	17,787	13
1,903	34	6,343	2	10,265	10	14,134	5	17,795	49
1,998	8	6,418	36	10,289	46	14,190	17	17,840	19
2,007	30	6,664	20	10,412	23	14,291	15	17,877	7
2,038	15	6,695	42	10,441	15	14,311	26	17,895	40
2,062	18	6,706	11	10,461	27	14,369	30	17,928	49
2,154	44	6,722	37	10,466	47	14,406	16	18,048	29
2,340	38	6,867	44	10,688	48	14,503	25	18,101	13
2,504	7	6,927	45	10,723	26	14,508	41	18,243	31
2,529	31	7,012	41	10,846	34	14,580	27	18,345	24
2,633	20	7,024	2	10,878	48	14,692	41	18,398	43
2,662	16	7,106	8	11,112	41	14,697	32	18,486	27
2,768	10	7,214	47	11,338	38	14,728	14	18,542	21
2,775	47	7,312	21	11,342	14	14,754	21	18,778	41
2,778	25	7,332	32	11,354	16	14,781	47	18,869	16
3,021	31	7,484	14	11,395	49	14,791	13	18,883	36
3,075	47	7,495	27	11,400	29	14,799	37	18,915	18
3,171	50	7,717	5	11,518	2	14,903	25	18,968	46
3,209	6	7,733	36	11,552	24	14,923	20	18,985	49
3,293	22	7,841	46	11,578	16	14,924	50	19,138	35
3,321	33	7,861	10	11,598	48	14,925	34	19,268	45
3,417	27	7,927	33	11,804	28	14,935	48	19,428	38
3,541	4	7,931	48	11,827	42	15,063	13	19,439	42
3,541	32	7,943	13	11,829	31	15,212	14	19,502	42
3,720	31	8,032	42	11,869	2	15,246	41	19,640	10
3,834	7	8,143	40	12,072	32	15,345	25	19,894	50
3,910	47	8,191	19	12,130	49	15,353	39	19,895	23
4,285	8	8,303	36	12,260	28	15,568	23	19,925	19

*) Wehletumees pahr scho wezo wijoles spehletaju tuwakas sinas dabut, kuras tad ari saweem lasitajeem labpraht pasneegtum. Red.

Isnihzinatas tapa schahdas 96 sehrijas:

92, 282, 414, 531, 766, 789, 927, 1011, 1764, 1987, 2854, 2955, 3199, 3341, 3546, 3563, 3709, 3775, 3944, 3954, 3958, 4260, 4443, 4455, 5166, 5745, 5927, 6235, 6496, 6745, 6759, 6855, 7139, 7402, 7828, 7995, 8072, 8112, 8164, 8311, 8410, 8745, 8825, 8843, 9062, 9252, 9358, 9378, 10246, 10418, 10582, 11018, 11481, 11535, 11836, 11927, 12063, 12179, 12470, 12687, 12866, 12975, 13209, 13249, 13519, 13688, 14531, 14641, 14717, 14998, 15099, 15370, 15646, 15759, 15793, 15950, 16461, 16986, 17042, 17078, 17473, 17764, 17803, 18022, 18058, 18202, 18333, 18595, 18652, 18888, 19060, 19289, 19291, 19313, 19493, 19501.

Wisjaunakahs sinas.

Seemeta telegr.-agentura.

Pehterburgâ, 8. Julijâ. Augstakâ weetâ, kà „Nowoje Wremja" sino, esot likumu farakstîs eesneegts, pehz kura kontrakta grahmatinas preeksch strahdneekeem eewedamas, kuras obligatorisksi jaleetà.

Wihnê, 20. (8.) Julijâ. Muitas karsch starp Rumeniju un Austro-Ungariju ir nobeigts, pehz tam, kad isnehmuma nosazijumi us abahm pusehm tikuschi atzelti.

Wehstules un atbildes.

1. Zeen. „Latweeschu Awischu" redakzija! Juhsu godajamahs lapas schi gada 16. nummurà sem „Wehstules un atbildes" eepatizees kahdeem tschetreem wihreescheem un kahdahm trim seweetehm ne ween kahdu manu pasinojumu zeen. redakzijai pahr to, ka — starp ziteem — ari kahdas jaunawas, is Leel-Platones, wahrds sem „Latw. Awischu" schi gada 11. nummura, — un ne wis, kà pretrakstâ, waj nu maldinat gribot, waj nejauschi pahrskatot, minets, 10. nummurà, — mihklas „lihkstes" usminetajeem pahrgrostitâ tulkojumâ nodrukats, kura ne ar mihklas usmineschanu naw nodarbojusees, ne ari to usrakstijusi un redakzijai peesuhtijusi, par melu kritiku nosaukt, issakot pee tam apwainodamus un apsmeedamus draudus, bet ari wehl, tà sakot, weenteesigi pateesibai pretotees. Luhdsu tamdehl zeen. redakzijai, sekoschai atbildei sawà godajamà lapà laipni telpu atwehlet. — Sawà pretrakstâ minetee „septini" paschi saka, ka pehz 13. nummura zeen. redakzijas atbildes „kahds muischas kalpotajs" pee teiktà, wiltotà eesuhtijuma esot wainigs. Nu man gan buhtu atwehlets, ar pretrakstneeku paschu wahrdeem jautat: Kas wineem preeksch schi „kalpotaja" aisstahweschanas pilnwaru dewis? Waj kahdam no wineem warbuht nahk prahtà sakama wahrda pateesiba: „Kas wainigs, tas bailigs", un sawu aisstahweschanas spehju waj nespehju labi pasihdams, tas celuhdsis pahrakos talkà, ne-apsmahdedams pat platbikschus; bet waj winu wahrdi pareisi, ir jautajums, kas tad tik isschkirams, kad eespehja, winu kristamâs un zitâs leezibu sihmês eeskatitees. Kas minetà pawehstijuma redakzijai eesuhtitajam preeksch tam pilnwaru dewis, naw septineem jautatajeem nemas jasina; turpretim ja kahdam likumiga teesiba pehz tam waizat, tad lai to dara peenahzigà weetà un kahrtà, us kam tad ari tiks peerahdits, ka eesuhtitajam preeksch tam wislabakais pabalsts, kahds wehlejams. Negribu pretrakstam lihdsigi teikt, ka melots, lai nenahktu nesaskaņâ ar soda-likuma grahmatas 1039. un 1040. panta nosazijumeem, bet tomehr gribu fazit, ka pilnigi nepateess tas usdewums, ka wisas tschetras 11. nummurà usdotahs mihklas usminetajas is Leel-Platones esot ari paschas sawus wahrdus parakstijuschas. Tas naw pateesiba, un tika redakzijai peerahdits zaur melnu us balta un tiks ari waijadsigà gadijumà un weetà atkal peerahdits. Pahr trim pretrakstu parakstijuschahm seeweetehm negribu neka runat, — tas warbuht ir un naw, — bet zetortà, tagad nostpalikuse, to naw darijusi; winas rokas rakstu ir pa nakti un bes brillehm pasihstu, un tamlihds ta ari ne no mihklas usmineschanas, ne ari no usminejuma usrakstischanas un eesuhtischanas neka nesina. Labakais peerahdijums mana usdewuma pateesibai jau ir tas, ka minetà zetortà naw 16. nummurà nodrukatai, tà dehwetai atbildes parakstischanai peedalijusees, un to ari tagad pehz meera lihgschanas nespehj isdarit, ja negrib lihdsigà sodà krist, — un ja wehl labaki peerahdijumi buhtu waijadsigi, tad ari tos waram wehl zitâ, koti teizamâ formâ dabut, un ja zitadi nê, tad pehz „Baltijas Wehstnescha" schi gada 80. nummurà is Pehterburgas minetahs metodes. — Septineeki nosauz manu pawehstijumu zeen. redakzijai, bes ka to buhtu redsejuschi, par mulkigu un melu pasprukumu is spalwas. Lai buhtu man atwehlets jautat: waj scheem septineem gudrineekeem gan buhtu eespehjams pateikt, kas tad ihsti ir gudriba un pateesiba? Ari man ja-atkahrto no septimata peewestais sakams wahrds: „Dari, ko daridams, eepreeksch apdomà galu". — bet nepareisejam mihklas eesuhtitajam, lai winsch buhtu, kas buhdams, pehz manahm domahm ari wehl bija bes tam ja-apdomà soda-likumu grahmatas 1537. un 1538. panta nosazijumi, kuri schi gadijuma bes apdomaschanahs darischanas galu skaidri noteiz. Tà tad, kas zitam bedri rok, pats ne reti tani eekriht. Zik sinams, tad sem Leel-Platones wehl kahdas muischas atrodamas, un atrodahs ari daudz wairak ihstu kalpotaju, kamdehl jabrihnahs, ka bes minetеem septineem, — kuru skaitli wehl lihds schim nedsirdeti ari trihs seweetes par kalpotajeem sauzahs, kuras tik waretu kalpotajas buht, — neweenam zitam naw nahzis prahtà, sewi justees apwainotu. Katrs, mineto 13. nummura atbildi lasijis, zik nezik sapratigs zilweks, kam spehja sajehgt, „kas grahmatâ", it pareisi spreedihs, ka tur ne-atrodahs nekahds „mulkigs is spalwas isspruzis melu sinojums", pahr kuru ar parakstitajeem pehz peewesto likumu pantinu 1039. un 1040. nosazijumeem isskaidrosimees zitâ reisâ un weetâ, — bet weenigi zeen. redakzijas us kahdu eesuhtijumu dotà atbilde jeb padoms, kas peeprasitâ gadijumà darams, zaur kuru minetee „septini" ne mineti, ne ari kahdi aiskahrti, un kursch padoms zeeschi tiks eewehrots. Laikrakstu redakzijahm tadschu naw aisleegts, eewehrojot likuma nosazijumus, dot us jautajumeem atbildes pehz patikschanas. — Beidsot wehl peeminu, ka man, atskaitot mineto atgadijumu, naw nekahda daliba, waj kahds sewi sauzahs par luschinu waj muschinu, par kraukliti, wahrninu waj schagatinu, waj brihnu, waj kalnu, waj leiju, bet gan daliba, ka mani katrs, kam eegribahs un zik nezik spehja, kahdas rindinas papihrim ustreept, nemehgina par melu sinotaju nosaukt; jo tahdus mehginajumus un schim lihdsigus strihdu rakstus es nemihleju un tos bes gandarischanas nemehdsu atstaht, kaut gan, ko ari us preekschu darischu, pret tahdeem, zik spehjams, leetajams weenigi derigais lihdseklis, proti — ne-eewehroschana un klusuzeeschana. — ms, sinotajs.

Redakzijas peesihme: Lai gan schi strihdina pirmais eemesls mums leekahs buht pawisam neezigs, tad tomehr scho atbildi esam usnehmuschi, tamdehl ka muhsu sinotajs, zaur kuru pirmo wehstuli schai leetà esam dabujuschi, tizis apwainots, ka redakzijai nepateesibu sinojis. Zitadi schai leetai naw it nekahda wispahriga swara, un tamdehl ari turpmak pahr to nekahdus rakstus ne-usnemsim.

2. Sch— Kahrl., Jelgawà: Ka pirmahs mihlestibas sagrubschana jau wisu zilweku saposta, un to nowed kapâ, tas tak pa daudz sazits. Stingrs wihrs zaur to neleekahs wis pee semes nospeestees, bet ar laiku atkal isweselojahs. Juhsu dsejoli scho leetu pa daudz tumschi tehlo. Zitus manuskriptus, ja tee buhs derigi, labpraht usnemsim.

3. J. R.: Nahkoschà nummurà.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 20. (8.) Julijâ.

100 rublu selta naudâ 330 Wahzu mahrkas jeb 110 Pruhschu dahlderi.
100 „ papihra „ 222 1/2 „ „ „ 74 1/2 „ „

„Latw. Awischu" isdewejs: Dr. A. Bielenstein. Redaktors: Th. Neander.

Дозволено цензурою. Рига, 8-го Іюля 1891 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajumi.

Marmora, granita un **tschuguna kapu krustus,** kà ari **akmena krustu pamatus** pahrdod wislehtaki [906]

M. Brauer's,
Jelgawâ, Katoku eelâ № 27.

Irlawas seminars.

Schi gada **usnemschanas eksamens seminarâ,** preeksch apakschejâ un otrâ kursa, **notiks 8. un 9. Augustâ.** Pee direktora **G. Sadowska** kga **7. Augustâ** peeteizotees, sekoschee leezibas ratsti ja-eesneedz: 1) Eeswehtischanas sihme; 2) bakoschanas sihme; 3) beidsamâ skolas leeziba, un 4) weselibas sihme. [1044]

Jelgawas
Annas basnizas skolâ
mahziba
preeksch sehneem un meitenehm
eesahkses
7. Augustâ sch. g.

Peeteiktees war, no 1. Augusta sahkot, ik deenas no pulkst. 10eem lihds 12eem preekschpusdeenâ.

Skolas preekschneeks: **Bahr's.**

Diakonisu

eestahdes walde dara sinamu, ka pehz **Dr. Waldhauera kunga** isstahschanahs un darba beigschanas scheijenes azu klinikâ —

Dr. Hachfelda kungs

laipni usnehmees wina weetâ stahtees.

Dehl loti waijadsigas islabojschanas, ir no 5. Julija lihds 5. Augustam **azu klinika un slimniza preeksch azu wahjibahm slehgta.** [1075]

Laulats

un jau dsihwojis pahris, kam naw behrnu klaht, **war drihs weetu atrast Jelgawas tuwumâ.** Wihram jabuht par nakts-waktneeku un seewai par lopu kopeju. Tik tahdi, kas war peenest leezibas pahr ustizibu un labu uswedschanos, un ka schihs weetas pareisi saprot ispildit, lai peeteizahs, dehl klahtakahm sinahm, „Latweeschu Awischu" sludinajumu nodalâ, Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 10. [1140]

Norahdot uf „Kursemes Gubernas Awischu" sludinajumu № 50., teek atgahdinats, ka **„Kursemes Gubernas Awischu" redaktors nem pretim no pagastu waldehm un teesahm**

sludinajumus

preeksch

Latweeschu Awisehm

un tos drihsâ laikâ apgahdâ.

Sludinajums.

Behnes muischas ihpaschneeks dara zaur scho sinamu, ka

katru treschdeenu

Behnes muischâ
taps

nedelas tirgus

noturets, sahkot no 17. Julija 1891. gadâ. Pirmajâ laikâ bes muitas.

Sludinajums
no
Kursemes kreditbeedribas direkzijas.

Kursemes kreditbeedribas direkzija beedribas lozekkeem dara sinamu, ka pehz notikuscha salihguma **apswehrinatais adwokats**

Alfons Göbela kungs

Kuldigâ, no 8. Augusta s. g. sahkot, kreditbeedribas kasei makfajamahs

termina makfaschanas

uf makfataju wehleschanos, pret no kases waldes islaisto makfaschanas sinojumu usrahdischanu, pee klahtpeerehkinaschanas, ja trahpitos, no strahpes augkeem pa proz. par katru nomakfaschanas termina laika eesahkuschos mehnesi, un bes tam no 1/4 proz. no makfatahs summas, **nems pretim un pagaidu kwitanzes kreditbeedribas direkzijas wahrdâ israkstihs.**

Jelgawâ, 25. Junijâ 1891.

Direktors: **Barons Foelckersahm.**
(№ 7752.) Sekreteeris: Bistram.

Roliktawa u. kantoris: **Kahrla eelâ № 11,** preti Tukuma-Jelgawas woksalam.

Felsers un beedrs Rihgâ.

Fabrika: Leelajâ Alekfandera eelâ № 184.

Dselssleetawa, maschinu fabrika un katlu kaltawa.

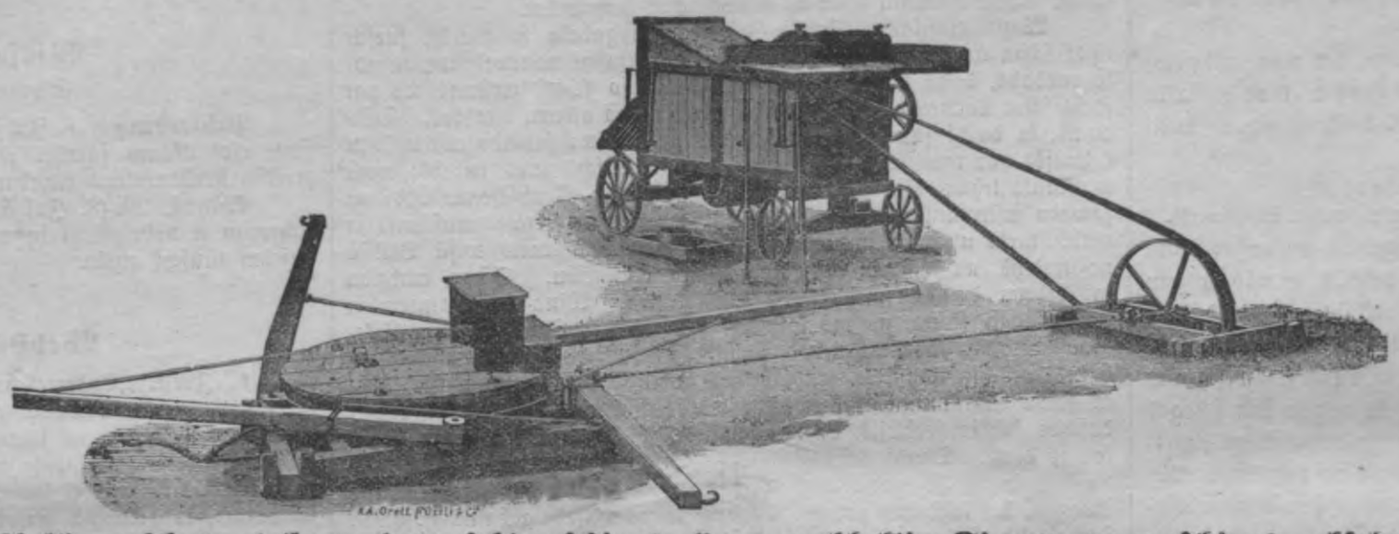

Arkli, ezeschas, rinku walzes, sehjmaschinas, sirgu grahbekli „Tiger", puzmaschinas, ekseltu maschinas, rahzenu greeseji u. t. t. **Superfosfati, kaulu milti, kainits** u. t. t.

Jaunas kulmaschinas,

rokahm un gehpeli dsenamas, ar automatisfki kustoschos kulamo wahku, patent-kulamahm stiftehm, zaur ko trumeła un sobu luhschana top aissargata.

Lokomobiles un kulmaschinas

ar twaika spehku, jaunakahs konstrukzijas, no Richarda Garret & Sons, Leistonê (Anglijâ).

Tukumâ.
Manas

spirta, likeeru un etika fabrikas,

kà ari manas

wihnu tirgotawas scheij. noliktawa

atrodahs, no 12. Junija sahkot, **ne wairs** agrakâ weetâ, Mirama,

bet pee tirgus Behrmana namâ.

Krogu un **trakteeru ihpaschneeku kungeem** laipni pasinoju, ka es tagad schèpat ari

spirta leelnoliktawu

esmu atwehris.

Turklaht pagodinos, sawu

leelnoliktawu un wihnu tirgotawu Jelgawâ,

pretim Görtza apteekai, publikas laipnai eewehroschanai eeteikt.

G. A. Bertels, Rihgâ.

Firma pastahw jau 45 gadus un ir ar 8 goda-algahm apbalwota.

Pee J. M. Trofimowa,

Rihgâ, Kungu eelâ,

ir dabonams wisleelakâ iswehlê un par paseminatahm zenahm **leels krahjums daschadu**

petrolejas lampu,

kà **sahles, galda, seenas** un **usstabinamas lampas.**

Atkalpahrdeweji dabon pelnas teesu.

Zenas norahditaji ar musturem teek pehz wehleschanahs par welti peesuhtiti. [1136]

Sludinajums.

Kursemes kreditbeedribas direkzija dara zaur scho wispahrigi sinamu, ka pa brihwdeenahm, un proti

no 1. Julija lihds 15. Augustam incl.,

kreditbeedribas direkzijas daschadahs nodalas buhs atwehrtas

tikai pirmdeenâs no pulksten 10eem lihds 2eem,

bet

krahschanas kases pahrwalde
un
uguns-apdroschinaschanas direkzija

bes tam ari wehl buhs atwehrtas

otrdeenâs lihds pulksten 12eem pusdeenâ.

Tamdehl ka 22. Julijâ ir swehtku deena, tad augschâ minetahs kreditbeedribas nodalas buhs publikai atwehrtas 23. Julijâ.

Jelgawâ, 5. Junijâ 1891.
№ 6970. [1050]

Direktors: **Barons Foelckersahm.**
Sekreteeris: **Bistram.**

Drehbneeku skola.

Nepeezeeschama grahmata drehbneekeem, kuri sawu amatu pareisi grib kopt. Muhsu drehbneeki, sewischki lauku, ar sawahm nowezojoschahm, loti truhzigahm mahzibahm newar wairs apmeerinat schi laika publikas isglihtoto garschu; tamdehl esmu pahrleezinahts, ka katrs drehbneeks pasteigsees, sewim eegahdatees scho nepeezeschamo grahmatu. Mahziba tanî weenkahrscha un loti weegli saprotama.

Drehbneeku skola isnahks diwâs dalâs. Otras dalas isnahkschanu sawâ laikâ pasinoschu. Pirmâ dala satura 440 daschadus kreetnus drehbju musterus un **makfâ 4 rublus.**

Dabujama wisâs leelakâs Latweeschu grahmatu pahrdotawâs un pee isdeweja, **Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 14.**

Karlis Berris.

Weikala atwehrschana

Wez-Auzê, Kursemê.

Zeen. publikai zaur scho pagodinos pasinot, ka esmu atwehris Wez-Auzê

noliktawu,

kurâ pahrdoschu Wez-Auzes destilaturas **spirtu** un **otschischtschenoju, eeksch-** un **ahrsemes wihnus** no Rihgas **Schaar un Caviezela** un **J. A. Menzendorfa** wihna pagrabeem, **likeeru noliktawu** no **H. P. Schwabes** un **Jul. Hübnera** firmahm, **weenigais C. L. Kymmela lehgera alus** no Rihgas, **selters, soda** un **limonade** no Rihgas Wehrmana parka. Peesolu zeen. publikai laipnu un taisnu pakalpojumu.

Pateikdamees par manim dahwato ustizibu 17 gadu laikâ, kà dselssceła stanzijas bufetes turetajam Auzê, zeru, ka publika mani ari jo projam zaur sawu apmeklefschanu pagodinahs, jo nekad nekaweschos, dsehreenus par lehtahm zenahm un sinamâ labumâ pafneegt.

Ar augstzeenibu
P. Sarinsch.

Peesihme: Zeen. krodseneekeem un wiseem nonehmejeem daudsumâ, kà ari salumu swehtku isrihkotajeem, uf kahsahm, kristibahm u. t. t. aprehkinu uf lehtako. — Alu pahrdodu tà muzinâs (1/1, 1/2, 1/4 un 1/8), kà ari pudelês; 16 wesela un 30 puspudeles nemot — par **weenu** rubli.

Tukumâ

pee C. H. Reinwaldta kunga

efam sawu

wihna un dsehreenu noguldítawu

atwehruschi un pahrdodam tos tur **par Rihgas pagraba zenahm.**

Tahdas noguldítawas atronahs:

Jelgawâ pee **F. A. Kleina** kunga,
Leepajâ pee **J. C. Freymana** kunga, un
Wentspilî pee **F. Baumgartena** kunga.

Tahdâs weetâs, kur muhsu noguldítawas wehl neatronahs, tahs war ar labeem nolihgumeem tapt atwehrtas.

Luijs Lundmann's un beedr.,
[1210] **Rihgâ.**

Wisâs grahmatu-bodês dabujams:

Baltijas dahrsa-draugs

jeb:

Pamahzischana,

kà daschadi wafaras, seemzeeschu un podôs audsejamee stahdi, koschuma koki un kruhmi sehjami, stahdami, pawairojami istabâs, stahdu namôs, lezekkôs un dahrsôs apkopjami, kà stahdu nami un lezekli buhwejami; padomi pahr to, kà jauni dahrsi, sahleeni, puku dobes 2c. 2c. eerihkojami, pehz peedsihwojumeem un daudskahrtigeem ismehginajumeem **ar 2 dahrsu aprisehm un 44 bildehm** preeksch dahrsneekeem un dahrsu mihlotajeem farakstija **S. Klewers,** dahrsneezibas ihpaschneeks Durbê, pee Grobinas.

Grahmatas beesums 367 lapu pufes, un makfâ 4 rubli.

Sinojums.

Kas no schi brihscha **namu platschus** (uf aploka **Jaun-Leepajâ,** pee schosejas, preti Boeckera drahschu fabrikai un ne tahlu no Berenta un Struppa fabrikahm un no dselssceła), wehl schinî gadâ grib pirkt, jeb drihs uf tam rokas naudu dot, tam newaijaga par to plazi, kuru winsch **tuhlit** schinî gadâ war bruhket, **nekahdas** zinses par scho gadu (1891.) makfat. Schee platschi war tikai tagad wehl ar **masahm** nomakfahm uf ilgakeem gadanomakfajumeem (ar 6 prozentehm zinsu, tikai no 1892. g. sahkot) tikt pahrdoti, un tamdehl ka tikai wehl mas platschu ir, tad war par platscheem pirkschanas peemeldejumi jeb rokas naudas eemakfajumi **tikai** tad wehl tikt eewehroti un peenemti, kad tee drihsumâ noteek. Tuwakas sinas ir dabujamas **Leepajâ,** tehrauda un dselsu pretschu weikalâ, no Sakowska.

Teek lehti pahrdoti weeni

diwjuhgu rati,

ar krehslu un tambori, lakeereti un loti weegli preeksch braukschanas. — Tuwakas sinas pasneedz Jelgawâ, Esara eelâ № 17, sehtâ. [1128]

Bauskâ.

Mahzeklis

war peeteiktees pee selta un sudraba kaleja **A. Schmidta.** [1115]

H. Allunana apgahdeenâ, Jelgawâ,
[1166] isnahza:

Henri Drumenda „Meers ar Jums",

tulkots **A. Matschulana.** Makfà **10** kap.

Jaun'atwehrtà **fotografiskà darbniza**

M. Thonbergs,

Jelgawâ, Paleijas- un Basnizas eelu stuhrî № 2. Ik deenas usnemschana pee ikkatra laika. Zenas mehrenas. [1101]

Superfosfatu

no slawenahs [988]

Anglu kontinentala (zitkahrt Ohlendorffa) guano fabrikas Londonê

peedahwà par wislehtakahm zenahm

Otto Westermann's,

Jelgawâ, Paleijas eelâ № 16.

Superfosfatu

un

Toma miltus

no slawenakajahm fabrikahm pahrdod

K. Heilsberg's,
[1150] Jelgawâ.

Jaunas

Skotu silkes

peenahkuschas un dabonamas pee

K. Heilsberga,
[1144] Jelgawâ.

№ 16. **№ 16.**

Laipnai eewehroschanai!

Leelifka

ispahrdoschana

no **wasaras mehteleem, jakahm,** kà ari **weeglahm jaunmodes gumijas kurpehm, kretona, katunu** un **wisadu falmu zepuru.** — Katrs lai pahrleezinahs no prezes labuma un lehtuma.

S. M. Gottliebs,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 16.

Efraima Jakobsohna un dehla
buhwmaterialu krahjums
Jelgawâ, Dselssceła eelâ № 5, preti jaunajam zeetumam,
peedahwà **spundetus dehlus, durwju** un **logu apsstamos, karnises** un **jumtu, dakstinu** un **schkindelu latas par stipri paseminatahm zenahm.** [811]

№ 23. **№ 23.**

Bes konkurenzes!

Lehti, loti lehti

teek pahrdotas: **korsetes** leelâ iswehlê, no 60 kap. sahkot, wisadas **modes-** un **sihkas prezes, knopes, spizes, bantes** un ari **Warschawas sahbaku** un **kurpju prezes.**

Warschawas magasihne,
Jelgawâ,
Leelajâ eelâ № 23,
pretim realskolai.

Jaun-Sesawneeki
isees **swehtdeen, 14. Julijâ 1891. g.,**

salumôs,

Wez-Abguldes mescha dahrsâ.
Tuwakas sinas programâs.

Печатать разрѣшается. И. д. Полиціймейстера Приставъ Бушъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.
(Tè klaht peelikums.)

Semkopiba un saimneeziba.

Pakaldrukaschana aisleegta.

Pahr semkopibas rihku un maschinu usglabaschanu un ustureschanu.

Semkopibas rihki un maschinas ir koti dahrga preze, un tamdehl semkopim ir deewsgan eemeslu, gahdat par winu ustureschanu.

Kas nu wispirms sihmejahs us leetu un maschinu usglabaschanu, tad, pahr wisahm leetahm, par to jagahdà, ka tahs ik deenas pehz darba pabeigschanas, tik daudſ, zik ween eespehjams, top noliktas sem pajumta, kur tahs ir issargatas no slikta laika darbibas. Speedoschà darba laikà naw daschu reiſ eespehjams issargatees, ka semkopibas rihki nepaliktu ihsu laiku us lauka gulam. Bet tas tikai war buht isnehmums, un semkopim waijaga ruhpetees, ka wisi darba rihki katru deenu teek eenesti sem pajumta, notihriti no netihrumeem un dselſs dalas schad un tad eesmehretas ar eltu waj ar taukeem, lai aiskawetu winu ruhseschanu. Wehl nepeezeeschamaks tas ir pee daschadajahm maschinahm, — un kur kulamajai maschinai japaleek laukà stahwot, tur ir masakais waijadsigs segas, kas nelaisch uhdeni zauri, un tà maschinu issargà no leetus waj rasas.

Ne masak, nekà laba usglabaschana, ari deriga koka- un dselſs dalu nokrahsoschana peepalihdſ pee leetu ustureschanas. Pee koka dalu nokrahsoschanas, lai tahs issargatu no sapuhschanas, wispirms tas ja-eewehro, ka tikai sausu koku war krahsot; jo krahsojums, kad krahso salu koku, nesargà no puhschanas, bet to pat wehl weizina, tapehz ka krahsojums, kas nelaisch gaisu zauri, aiskawè mitruma isgaroschanu, zaur ko koks wehl drihsak top trusls un luhst. Pee ehweletahm leetahm dara labi, kad isleetà eltas firnisu, waj nu weenu paschu, waj samaisitu ar zitahm krahsahm, — tomehr weelai jabuht karstai un ar to masakais diwi reisas jakrahso. Pee aseem, rupjeem kokeem preeksch krahsoschanas wislabaki noder akmena oglu darwa, kas dsilu eespeeschahs koká, tà ka pat tad, kad kokà rodahs masas plaisas, witrums newar eesuhktees eekschenè.

Kà koku, tà ari dselſi zaur krahsoschanu war teizami issargat no gaisa skahbekla kaitigahs darbibas, lai gan arkla strihk'dehla un lemeschu, kà ari ezeschu un ekstirpatoru tapu gludeni nopuleeretahs dselſis ja-atstahj nekrahsotas, lai tahm neliptu seme klaht. Laba krahsa preeksch dselſs nokrahsoschanas, lai to issargatu no ruhseschanas, ir asfalta darwa, kura, kad ta pee 80 grahdu leela karstuma topusi schkidra, ar birsti waj pindseli teek ussmehreta. Ari firnisà iskausteta menika krahsa ir israhdijusees par derigu, un proti it ihpaschi preeksch tahm dalahm, kas atrodahs stipri sem gaisa un laika darbibas, un issargà dselſi no ruhseschanas.

Preeksch ruhsas laukumu nodsihschanas no dselſs un tehrauda ir eewehlams, wirspusi wairak reisu apslapet ar petroleju, un tad stipri noberst ar lupatu, kas apkaisits ar smalku smilti.

Bet galwenà leeta preeksch semkopibas rihku un maschinu ustureschanas tomehr arweenu buhs ta, ka tos katr'reiſ pehz leetaschanas notihri un eenesſ sem pajumta. Schinis laukſaimneeka darba rihkos guk leela summa naudas, tà ka winam newar buht weena alga, waj schis jeb tas gabals no wina inwentara drihſ top nederigs, jeb waj tas ilgus gadus usturahs labs un wesels. Sintenis.

Jautajumi un atbildes.

1. E. D. kgam, Rihgà: Juhs mums raksteet: Man ir tuwu pee mahjahm skudru puhschni eeweesuschees, un pat ari ahbelu dahrsà tahs sahkuschas jau daschus puhschnus usmest. Tik tuwu pee mahjahm newar atlaut tahdeem kustoneem usturetees, jo ir jau redsetas daschas skudras pa istabu tekajot. — Tamdehl nu luhdsu padomu: kà es waretu tahs no sawa ihpaschuma atgainat, jeb, wehl labaki, winas galigi isnihzinat?

Atbilde:

Skudras daschà sinà peeder pee derigajeem insekteem, jeb kahparu kustoneem, tamdehl ka winas dahrsôs, usrahpdamahs uſ auglu kokeem un kruhmeem, ker kukainu kuhnus un it ihpaschi lapu utis. Bet skudras, usnahkdamas leelà pulkà, war ari palikt par apgruhtinaschanu. Wisas skudras, tiklab masahs dahrsôs, kà ari leelahs meschôs, dsihwo kopà kahrtigàs sabeedribàs. Winahm ir sawas perekku weetas, sawas ligsdas, kur tahs wakarà, tiklihdſ kà saule nogahjusi, salasahs kopà, un tahs tamdehl wisweeglaki war isnihzinat, kad ligsdas wehlu wakarà apleij ar wahroschu uhdeni, un to wairak wakaru atkahrto.

Kad skudras eerodahs ehku dsihwojamàs telpàs, tad tahs wislabaki isdsen ar labu kukainu pulweri, un bes tam aissmehrè wisas plaisas waj zaurumus grihdà un feenàs, zaur kurahm skudras ir eelihduschas. Preeksch insektu pulwera isleetaschanas, lai isnihzinatu dasch'daschadus kukainus, wislabaki nem masas, apaksas gumijas plehschinas, no kurahm gabals makfà tikai 50 lihdſ 60 kapeiku.

2. G. M. kundsei eeksch A.: Juhs mums raksteet:

1) Man ir 12 slauzamas gowis, un es gribetu sawu peena saimneezibu pahrgrosit. Es gribu tagad sahkt no swaiga peena sweestu kult. — Tamdehl luhdsu Jums pamahzischanu un isskaidroschanu: kà ta sweesta kulschana buhtu kahrtigi isdarama, un kura sweesta maschina buhtu manai saimneezibai deriga?

2) Man ir jauns auglu koku dahrsà, kas tika preeksch kahdeem 7 waj 8 gadeem wiszaur pehz weenadas kahrtibas apstahdits. No eesahkuma gan wisi stahdi, tà ahbeles, kà ogu kruhmini, weenadà mehrà attihstijahs augschanà, bet wehlaku paschà dahrsa widù daschi stahdi sahkà panihkt. Esmu mehginajusi, daschus ogu kruhminus no jauna eestahdit, — bet teem tàpat klahjahs. Dahrsà naw wisai leels, tà ap weenu puhra-weetu, ar mahla apakschgrunti. — Tad nu luhdsu: eeksch ka ta panihkschanas waina buhtu meklejama, un kà ta buhtu glahbjama?

Atbilde:

ad 1. No sawahm 12 gowim, ja tahs ir labas peenizas, Juhs, trihs reiſ slauzot, dabusseet ik deenas 80 lihdſ 100 stopu peena, tà tad katru reiſ apmehram 30 stopu. Lai no swaiga, salda peena dabutu sweestu, ir separators waijadsigs, kas sweesta bumbinas jeb krehjumu atschkir no peena; krehjumu pehz tam sakrahj kahdà trankà un taisa no wina ik deenas, waj ik pa 2 lihdſ 3 deenahm, sweestu.

Bet nu japrasa, waj separatora un pee ta waijadsigas, labas sweesta kulamahs maschinas eegahdaschana, pee tik masas peena saimneezibas, ne-isnahks pa daudſ dahrga? Wismasakais separators, kuru weena persona spehj waldit, un kas pusstundà no 70 lihdſ 80 stopeem swaiga peena atschkir krehjumu, makfà 200 rublu; pee tam wehl waijadsiga, laba sweesta kulamà maschina, ar kuru war sakult 20 lihdſ 25 stopus krehjuma, makfà 40 lihdſ 45 rublus.

Kà iſ peedsihwojumeem sinams, tad katrà sinà ir pareisi, ka no daschadajahm sweesta pagatawoschanas metodehm tai dod preekschroku, kas darbu padara wispilnigaki un wisihsakajà laikà, un zaur kuru bes tam war eeguht wislabako sweestu un saldu wahjo peenu. Schihs ihpaschibas ir separatoreem, un tamdehl wisur, kur peena daudsums eegahdaschanas isdewumus spehj atlihdsinat, ir eewehlams, winus eewest. Kà semako peena daudsumu, pee kura separators kahdai peena saimneezibai nestu labumu, mehs apsihmejam 200 stopu leelu ikdeenischku peena eenehmumu. Tà tad, ja Juhs wareet ik deenas apmehram 100 stopu swaiga peena par pee-eijamahm zenahm no kaimineem peepirkt klaht, un ja Jums separatora eegahdaschanas isdewumi naw pa augstu, tad schahda eerihkschana Jums atmetihs petmu. Bet kad Juhs wehlatees, tikai sawu 12 gowu peenu isleetat preeksch sweesta pagatawoschanas, tad mehs Jums tikai waram dot to padomu, swaigo, atdsesetu peenu pehz ikkatras slaukschanas eeleet lehsenôs peena traukôs un nolikt wehsàs telpàs, un tà sakraht krehjumu un ik nedelas 2 lihdſ 3 reisas saldu sakult sweestà. Preeksch tam gan waijaga wairak trauku un koti laba peena pagraba, bet ari schahdi rihkojotees un eewehrojot wisleelako tihribu, war dabut ihsti labu sweestu. Wisu waijadsigo schè pahrrunat, aisnemtu pahrak daudſ telpas; tamdehl mehs zeram nahkoschà „Latw. Awischu“ nummurà sihkaki pahrspreest laba sweesta pagatawoschanu masàs saimneezibàs. Tagad tikai wehl peeminesim, ka lihdſ schim labakais rokas separators, Patent de Laval, ir dabujams Rihgà, Widsemes konsuma beedribà, Walles celà № 2, un labakahs sweesta kulamahs maschinas dabujamas pee Hugo Meyera, Teatera bulwari № 4.

ad 2. Zehlonis, kamdehl Juhsu auglu koki un ogu kruhmi labi neaug un sahk dot masak auglu, meklejams weenigi truhzigà kopschanà un jemes nabadsibà, un tapehz ari schim kaunumam war lihdset weenigi zaur bagatigu mehslošchanu un pareisu auglu koku un kruhmu apkopschanu. Mehslot waijaga diwi reiſ gadà, proti weenreiſ rudeni un otr'reiſ wasarà, pehz koku noseedeschanas. Rudeni labi, ihsi stalla mehsli waj komposts ja-eerok 3 lihdſ 4 zellas dsiku semè, un proti wisapkahrt ap koku, tik tahl', zik tahlu wina sari sneedsahs. Tuwu pee koka mehslot, dod maſ labuma, tamdehl ka tikai tahlu isplatitahs, sihkahs sakniteš usnem un peewed kokam baribu. Zik tahlu sneedsahs koka kronis, tik tahlu ari wasarà jamehslo; bet mehsli tad janem schkidri. No koku leeluma atkarajahs zaurumu dsilums, kurus ar lahpstu isrok wisapkahrt kokam. Wiswairak schos zaurumus mehdſ israkt 6 lihdſ 8 zellas dsilus, un tanis tad wairak reisu eeleij schkidros mehslus, jeb wirzu. Pa pusei atleeta mehslu wirza, samaisita ar koku pelneem un putnu mehsleem, ir preeksch tam itin laba, un kur schahdu mehslu truhkst, tur Toma milti un kainits koti labi noder, kurus abus iskausè uhdeni.

Juhsu auglu koku un ogu kruhmu ne-augliba war ari nahkt no tam, ka tee netop pareisi apgreesti. Daudsreiſ ir auglu kokeem pa daudſ saru, pa daudſ koka, un tamdehl wineem lapas gan aug, bet ne wis auglu pumpuri. Koka kronis nedrihkst buht pa daudſ beesa un ehnains. Gaismai un gaisam waijaga peeteekoschà daudsumà eespeestees eekschà, un tamdehl ir nepeezeeschami waijadsigs, ka koki katru pawasaru, Merzà, teek apgreesti. Naw wis sausee sari ween janogreesch, bet ari wisi tee sakee sari, kas krustojahs un berschahs, kà ari wisi koka krona eekschenè esoschee pahrejee sari. Bes tam wehl war weizinat auglu koku isdoschanos, kad rudeni zelmu un apakschejos resnos sarus kreetni notihri no wisahm suhnahm un tad apsmehrè ar beesu kalku uhdeni, zaur ko wisi koku nosuhzeji stahdi un kukainu perekli, kas koku nowahjina, teek ispostiti.

Ari pee wezeem ogu kruhmeem waijaga laiku pawasarà wisus wezos sarus isgreest, un ja auglu eenehmumi tomehr naw tahdi, kahdeem teem waijadsetu buht, tad wini ir tapuschi pa daudſ wezi. Tad ir eewehlams, kahdà zità weetà dahrsà zaur atwasu eestahdischanu isaudsinat jaunus kruhmus. Bet ari ogu kruhmus waijaga mehslot, un proti rudeni, kur tad mehslus, ween'alga, waj tee ir ihsi stalla mehsli, waj komposts, waj pelni u. t. t., eerok semè, zaur ko ari tuhlit seme teek padarita irdenaka.

Kad tad nu wehl gahdajam par to, ka seme wisapkahrt ap kokeem un kruhmeem teek tureta tihra, tad esam pee auglu koku kopschanas sawu peenahkumu darijuschi, un tad ari pat tahdôs gadôs netruhks labu panahkumu, kuri ir nederigi labai kok'auglu raschai. Sintenis.

Daschadi sihkumi.

Willana drahnu masgaschanas leetà.

Lai willana krekli, sekes, zimdi u. t. t., tos masgajot, nesarautos, teek eewehlets, masgajamam uhdenim peeleet klaht salmijakgaru. Bes tam schim uhdenim, kad tanì masgà, nebuhs buht karstam, bet tikai remdenam. Uſ 30 stopeem uhdena peeteek ar 20 grameem salmijakgara, kursch — ihpaschi netihrità buhschanà — ir koti lehts. Aistaupa naudu par seepehm, tamdehl ka ar salmijakgaru sajauktais uhdens ari bes seepehm isnem wisus netihrumus. Willana kreklu sarauschanahs ir tik leels un dahrgs kaitejums jeb kaunums, ka schis aisrahdijums pateesi no wisahm nama-mahtehm tiks eewehrots. Pats par sewi saprotams, ka salmijakgaram, kas koti ahtri isgaro, waijaga, to leetajot, buht spehzigam un ne wis isgaisuscham.

Medus pret kruhschu plehwes karsoni.

Medus ir ihpaschi leels kruhschu draugs. — Kastju, zukura weetà, ar medu saldinat, esot labs lihdseklis pret kruhschu plehwes karsoni; to apgalwo kahds slawens Hollandeeschu ahrsts, Dr. Boerhaave. Pret plauschu diloni ir wenkahku tehja ar medu koti eezeenits lihdseklis. Br.

Augstbirsis tagad sanemahs! Kas par spihdigahm sirgu leetahm, un pat kalpam rahdahs buht pee zepures trefes. Un lihdsàs winam sehd wina jaunà seewa. Ta esot daudſ naudas dabujusi lihdsa, un drehbju un wisadu leetu — wesumeem!“

Peepeschi runigà seewina apklusa. No Augstbirscha newaijaga runat. Tas jau ir tas prezineeks, kuru Alwine kaklu pahr galwu no mahjahm istreeza ahrà. Winas ir uſ brauzamà zeka nonahkuschas. Tagad tahm waijaga malà atkahptees, kamehr Augstbirsis ar sawu jauno seewu pabrauz garam. Wini sehd smukôs, walejôs jakts-ratôs, kureem diwi skaisti, bruhni sirgi preekschà. Jaunajai seewai uſ galwas ir salmu zepure, ar rosehm un ne-aismirstelehm isgresnota. Garas, silas bantes no tahs pliwinajahs gaisà. Leijneeze apbrihno, ne wahrda nerunadama, scho krahschnumu. Warbuht wina baidahs, sawu apbrihnoschanu ar wahrdeem isteikt, lai Alwini ne-apwainotu. Bet pehdejà uſ wisu to skatahs ar tahdu weenaldsibu, itin kà wina Augstbirsi sawà muhschà pirmo reiſ redsetu. Eesahkumà gan winai schi sastapschanahs bija nepatihkama bijusi, un wina sajuta, ka karstas asinis waigôs sakahpa. Bet tad wina sawaldijahs un sanehma, tà sakot, jaunahs Augstbirseetes skateenus ar weenaldsibu. Un kad rati winai bija pabraukuschi garam un wina Augstbirscha plato muguru ar putekla mehteli redseja, tad winai waijadseja taisni smeetees. Jo winai eekrita prahtà ta deena, kur schi pati platà mugura no winas behdsa no mahjahm laukà, un kur daudſ wairs netruhka, ka wina to ar tehwa pahtagu, kura pee seenas karajahs, wehl labi buhtu pamisojusi. Ap meitenes muti wehl smaids parahdijahs, kad wina mahzitaja muischai gahja garam. Pee loga sehdeja mahzitaja jaunà seewa un winai preti kahds kungs, kursch bija gehrbees weeglàs wasaras drehbês, un uſ gaischahm, spodrahm azim tas bija uslizis brilles.

„Tas jau ir daktera kungs no pilsehtas. Tas nebrauks wis atkal agraki projam, pirms winsch mammu nebuhs apzeemojis,“ Alwine teiza, laipni abas minetahs personas sweizinadama.

Mahzitaja seewa bija sawa wihra draugu un skolas beedri pee mahjas durwim sanehmusi. „Jums waijaga, daktera kungs, ar manu beedribu peetikt,“ wina bija teikusi, „jo pirms Deewa wahrdu laika winsch nelaujahs ne no weena, pat no manis nè, trauzetees.“ Un wina to bija dsihwojamà istabà eewedusi, kur wini abi, pee loga sehdedami, uſ garam eijoscheem basnizeneem noskatijahs. Pa starpahm wini sarunajahs pahr pagahjuscheem laikeem un pahr leelo gubernas pilsehtu, kur jaunà seewa bija dsimusi un usaugusi, un kur dakteris daschu gadu bija nodsihwojis, uſ sawahm studijahm sagatawodamees.

„Es neka nenoschehloju no wiseem preekeem un jaukumeem, kurus leelajà pilsehtà baudiju,“ jaunà seewa atbildeja uſ scho atbildi dibinadamos jautajumu. Mana mahja un mans wihrs bagatigi ispilda scho robu. Bet beedrigas sadsihwes truhkumu gan mehs abi sajuhtam daudſ-maſ. Juhs jau sineet, ka schè wairak juhdschu wisapkahrt naw neweenas leelakas muischas, un muhsu muischà schim brihscham naw tahdu personu, ar kurahm mehs waretu sa-eetees. Tà tad tas nahk, ka pee tahs laimes man reti laimejahs peekluht, ko katra mahjas mahte wehlahs, proti: mihlus weesus pee sewis usnemt.“

„Tà es agrak ari domaju, mahſ',“ — dakteris winu tamdehl tà usrunaja, ka winsch ar winas wihru usrunajahs ar draudsigo „tu“ un pee weenas korporazijas bija peederejuschi, — „bet tai masajà perekli, kur es tagad nu jau septinus waj astonus gadus dsihwojis, un kur bes manis zita neweena „studeereta“ naw, kà mahzitajs, es nahzu pee zitadas pahrleezinaschanahs. Es esmu augsto grahmatu gudribu atmetis un eesahzis zilwekus pasiht, un tà, kà es winus atrodu. Un taisni jums, mahſ', naw tahlu jameklè. Schèpat tuwumà dsihwo familija, kura juhs katrà sinà wairak eepreezinahs, nekà juhs to zereet. Es runaju no Baumaneem, kas Sautinôs dsihwo.“

„Bet mihlais dakter', pahr teem zilwekeem jau tahs trakakahs runas dsird, un sewischki ta meita esot — —“

„Semneeku plahpas, wairak nekas, kà semneeku plahpas! Ja juhs to leetu pamatigi ispehtitu, tad juhs pee tahs meitenes atrastu pawisam atwainojoschus, ja — pat teizamus prinzipus un godprahtigu, kaut ari drusku pa-ahtru karakteri. Es pasihstu tos laudis jau tik ilgi, kamehr aprinka pilsehtà dsihwoju. Agrak ta saimneeze pati koti daudſ slimoja, un es winu daschu gadu dseedinaju. Un tak waijadseja winas staltajam, weseligajam wihram, — goda wihrs zaur'zaurim, — papreekschu no winas schkirtees! Es jums saku, scho Reini Baumani waijadseja katram mihlet. Bija gudrs wihrs un turklaht taisns un tihrs, kà selts! Kad winsch sawà mahjà kahrtigi un taisni wisus deenesineekus wadija, tad es daudsreiſ domaju pats pee sewis: Kas tà waretu dsihwot, tik ne-atkarigi un brihwi, kà kahds kehninsch! Juhs nesineet wis, mahſ', kas tas teescham par kehninu — tahds saimneeks sawàs mahjàs! Wisus mahjas laudis tas ustura. Un ja winam ir zeeniba, tad tam waijaga tikai pamirkschkinat, un desmit un diwidesmit ir gatawi, winam kalpot. Un Sautinu saimneekam bija zeeniba. Zik dsili man tas gahja pee sirds, ka tam wihram bija jamirst, un es winam newareju palihdset! Ar sagraustu sirdi es gahju wina sahrkam pakal, itin kà kad man mihlsch radineeks buhtu nomiris.“

„Un wina seewa?“

„To juhs wareet un to jums waijaga pascheem mahzitees pasiht,“ dakteris atbildeja. „Ta ir weena no tahm seewahm, kuras garidsneekam ir pa prahtam. Winai ir sapraschana preeksch katras zilwezigas nabadsibas un preeksch katras zilwezigas wahjibas. Tamdehl wina ir tik lehna sawôs spreedumôs un palihdſ bes kahdas apdomaschanahs, kur ir kas palihdsams. Es nekad ne-esmu dsirdejis, ka wina kahdu bahrgi buhtu noteesajusi. Wina aisbildina, kur ir aisbildinams, un kur newar, tur jau tamdehl palihdsigu roku tuhlit wis ne-atrauj. Wina naw skolota dahma, bet winà ir kaut kas, kas winu pirmajahm wehl nostahda preekschà. Winai ir bagata zilweku pasihschana un pamatigi laba sirds!“

„Dakter', ja winai nebuhtu pee-augusi meita jau, tad es sahktu domat, ka juhs sawadu lomu spehlejeet!“

„Kamdehl tad sawadu lomu spehletu? Waj tamdehl, ka es studeerejis un wina semneeze? — Waj juhs pasihsteet schihs seewas meitu?“

„Es esmu pahr winu dsirdejis, bet redsejis tikai no tahlenes.“

„Tad juhs no winas neka nesineet! Tuwumà wina ir ja-apskata, kà kahds skaists brilants. Kad es winu mahzijos pasiht, tad ta wehl tikai bija puspee-augusi skuke, no tschetrpadsmit waj peezpadsmit gadeem. Jau toreiſ wina man patika. Wina nebija kauniga un bailiga, kahdi semneeku behrni pa leelakai dalai mehdſ buht. Ar platahm azim ta man skatijahs azìs un atbildeja weikli un brihwi uſ wisahm manahm jautaschanahm. Jau tad man winas skaistahs, bruhnahs azis patihkamu eespaidu atstahja; bet kad es winu wehlakôs gadôs atkal redseju, tad man waijadseja weenumehr domat: Ak, tu Raditajs, zik ta meitene tapusi skaista! Tahda meitene ihpaschi dakterim deretu, kursch wisu sawu dsihwes laiku ar nabadsibu un slimibu sastopahs! Ta tik buhtu winam seewa, weselibas un spehka pilna! Tahda seewa usturetu wina mahju kahrtibà, kad winsch pats deenahm un nedelahm braukà apkahrt, slimneekus apkopdams. Un kad winsch pahrnahktu mahjàs, tad tas tur wisu atrastu labakajà kahrtibà!“

„Dakter', dakter', waj tad ta leeta ir teescham tik nopeetna?“

„Gluschi nopeetna, mahſ'! — Skataitees, tur jau nahk ta meitene, pahr ko nupat runajam! Ta ar to melno kleiti ir ta, ar spihdoschahm bisehm apaksch weenkahrschas zepurites. Apskatait scho behrnu! Un kà wina eet! Stingreem, meerigeem, weenlihdsigeem soleem, ne wis tirpinadamahs un danzodama, kà mode muhsu laikôs no meitenehm pagehr! Apskatait wisu winas isturescha nos! Neweens dantschu meisteris winai naw teizis, kà tai galwa jatura un kahjas jaloka. Tur naw nekas, ko atnemt, nedſ ko peelikt. Mahmulina daba ir winu israudsijusi par sawu mihkuliti un winai labako puhru dewusi lihdsa, ko ween war wehletees, proti weselibu, skaistu augumu un spehku.“

Mahzitaja seewa pasmehjahs un domaja: kad ta meitene tahda ir, kà dakteris winu tehloja, — bet wina baidijahs, ka dakteris ne-esot nekahds bespartejisks teesnesis, — tad wina preezatos, ka tas sawu puischa dsihwi ar kahdu zitu pahrmainitu.

„Bet es nesinu, ko wina no manis domà,“ dakteris domigi teiza. „Tas ir tas eemesls, kas mani no schihs zeema kehninenes atbaida. To es sinu, ka wina mani labpraht „eeredſ“, kà laudis saka, bet zik tahlu schi eeredseschana sneedsahs, ir gruhti nosakams, jo tahs pasihschanas sihmes pee schihs lauku meitenes parahdahs zitadà weidà, nekà pee pilsehtas meitenehm winas wezumà, kuras es mahzijos pasiht. Tur neredſ nekahdas nosarkschanas, azu nolaischanas un sajukschanas! Wiss skaidri, stingri un noteikts! — — Bet tagad, mahſ', man no jums ja-atwadahs. Man wehl ir muischà daschi slimneeki ja-apmeklè. Un pehz basnizas, kad Bernhards buhs brihws, es nahkschu atkal atpakal un tureschu ar jums pusdeenu kopà!“

„Tas pats par sewi saprotams,“ wina atbildeja, „un es zeru, ka juhs ari pehzpusdeenu pee mums pawadiseet. Kà Bernhards preezasees, pahri stundas meerigi ar sawu studiju beedri papkahpatees!“

„Pahr pehzpusdeenu man ir pawisam zitas domas! Mehs eesim wisi kopà uſ Sautineem, Baumanus apzeemot! Juhs esseet, mahſ', sawahm nahburdsehm katrà sinà weenu apzeemojumu paradà, pahr Bernhardu nemaſ nerunajot,“ dakteris stingrà balsì teiza. — „Nè, tà tas ne-eet! Ihsa sarunaschanahs, pee wakara pastaigajotees, nebuhtu nemaſ kà apzeemojums usskatams. Zitadi tee laudis justos apwainoti, ja mehs pee wineem pahri stundinas meerigi newaretu nosehdet, waj ko neko eebaudit. Uſ pehzpusdeenas kafiju mehs aiseesim! Juhs nemeet sawu adekli un mehs sawus zigarus lihdsa, — un tahdà wihsè juhs warescet Alwines jaunkundsi ari kà saimneezi mahzitees pasiht.“

Basniza un skola.

Ta pestischana naw zaur zitu neweenu, jo aridsan zits wahrds apaksch debess zilwekeem naw dots, zaur ko mums buhs muhschigi dsihwot.

(Ap. darb. gr. 4, 12.)

Bes Pestitaja ari naw pestischanas. Tas saprotahs pats no sewis. Nepalihds neka, kad tiz, ka debesîs esot weens Deews; „tee welli aridsan tiz un dreb". Nepalihds ari wehl neka, kad tiz, ka Deewam esot mihla tehwa sirds, un ka Winsch negribot zilwekus pasudinat, bet isglahbt. Bes ta Dehla neweens neteek pee ta Tehwa. Bet tam Dehlam tas Tehws tahdu wahrdu ir dewis, kas eet pahr wiseem wahrdeem. Schai wahrdâ wiss ir issazits, ka waijaga preeksch dwehseles pestischanas: „Jesus", jo „Winsch ispestihs sawus laudis no winu grehkeem". (Mat. 1, 21.). Tas ir tas stuhra akmenis; ja To atmetisi, tad wiss sakriht kopâ. Un nu akurat no schi Jesus wahrda pasaule neka negrib sinat. Tè bija Juhdu wirsneeki, deewabihjigi wihri, kas labpraht runaja pahr Deewu un Deewa wahrdeem. Bet tas Jesus wahrds wineem bija reebigs, un tamdehl wini ari aisleedsa mahzekleem jo stipri, scho wahrdu laudim pasludinat. Un tè ari tagad wehl ir daudz tahdu, kas gan labpraht sauzahs par kristigeem zilwekeem un ari labpraht Deewu grib pagodinat, bet tas Jesus wahrds wineem nepatihk. Pahr „mihło Deewinu debesîs" gan ik deenas runà, bet „Jesus" — tas skan tik sawadi; to tikai reti kahds labpraht grib peeminet ikdeenischkâ dsihwê. Tà tad tewim, tu kristigais zilwezin', lai gan tizi eeksch sawu Pestitaju, tas Jesus wahrds weenumehr wehl ir kà sweschs un ne-eerasts, ir pat daschu reis wehl nepatihkams. Redsi, kà tas launais eenaidneeks tewi ir peewihlis un tewi grib aiskawet, ik deenas ar preezigu, droschu prahtu ar Jesu garâ satiktees un Winu apleezinat pasaules preekschâ!

Kà nu ar to lai paleek labaki? — Tam Swehtam Garam janahk; Tas ween tewim war palihdset, Jesu Kristu nosaukt par sawu Kungu; bes Swehta Gara to neweens newar darit. — Pee tam atsihst Swehtu Garu, ka Winsch tew peewed Jesum tuwaki klaht un tewim To padara mihłu un pasihstamu. Turees ween pee Jesus, tad ari tew wairs nebuhs bailigi jajautà: waj ari manim tas Swehtais Gars ir dots?

Ak, mihłais Kungs Jesu, eespeed sawu wahrdu jo dsiłi manâ sirsninâ, ka Tawu mihlestibu atsihstu un pee Tew turos neschaubigi! Nahz Tu, mihłais Swehtais Gars, un peewed mani un wisus tizigus wehl tuwaki klaht pee Jesus! Welzi muhs, labini muhs, aizini muhs, dseni muhs pee Jesus, — tad buhsim pestiti no wisa łauna un dseedinati no wisas wahjibas. Schai wahrdâ lai dsihwojam un lai strahdajam, kamehr wehl deena aust. Schai wahrdâ lai pazeeschamees behdâs un panesam to krustu, ko Winsch mums usleek. Scho wahrdu palihdsi mums, mihłais Kungs, wisur preezigi apleezinat, waj nu pasaulei tas patihk, waj nè. Schai wahrdâ mahzi muhs Deewu luhgt bes miteschanahs, — tad ari Deews muhs paklausihs. Schai wahrdâ palihdsi ari mums — pehdigi swehtigeem nomirt, — tad sawâ laikâ preezigi atmodisimees uz muhschigu dsihwoschanu. Jo „pestischana naw zaur zitu neweenu, un aridsan zits wahrds apaksch debess naw dots, zaur ko mums buhs muhschigi dsihwot". Amen! Pehz Hallera.

Wefeliga pahrklauschinaschana.

Wezais skolotajs Bergmanis bija ustizigi sawu deenas darbu pastrahdajis. Preeksch kahdas zetortdakas stundas bija sehnu un meitenu pulks atlaists no schaurahs skolas istabas. Weenam bija usdots, nonest sweizinajumus slimajai mahtei, waj ari apsolijumu, ka to drihsumâ apmeklêschot; otrs bija dabujis nopeetnu brihdinajumu, bet kam tomehr tehwischka mihlestiba spihdeja zauri un kà silts saules stars krita uz behrna sirdi. Nu Bergmana tehws bija aisdedsinajis garo pihpi, un Marija, wina weenigà meita, kas wairak gadu jau ispildija sen aisgahjuschahs mahtes weetu, bija tehwam eelehjusi godigi nopelnito kafiju. Kafija nebija no labakahs sugas, — bet tomehr Bergmana tehws to ar leelu kahribu lika pee mutes. Tè — klau, ahrâ bija ahtri soli dsirdami, un dedsiga runaschana speedahs pa atwehrto logu istabâ eekschâ. Pehz ihsa brihtina peezas personas stahweja wetscha preekschâ, proti trihs sehni, kurus winsch nupat kà bija atlaidis, labi pasihstamà wezà Greeta, kas ar wiseem sahdschas behrneem dsihwoja pastahwigâ karâ, un „teesas un taisnibas kalps", pahrleezinats no tam, ka winam esot ja-aisstahw swehtà taisniba, un ka „waldiba sawu sobinu welti newalkà". — Kas tad bija notizis? — Baskahjainais Wilis, kas bija gataws uz wiseem nedarbeem, bija, mahjâ eijot, redsejis raibo kaki, wezahs Greetas mihłuli, pahr zelu skreijam; pahrgalwibâ tas sakehris akmeni, mehrkejis, un — nabaga lopinsch, naudedams un ar asinim notezejis, guleja uz semes! Wezà Greeta, issteigdamahs no sawas buhdinas, pasina Wili un wina abus beedrus. Wina pazehla sawu mihłuli un, schkenedama, steidsahs pee augschâ minetà taisnibas kalpa. Wisi trihs łaundari, no kureem ihsteni tikai weens bija wainigs, tika panemti un nowesti pee teesneschа, pee mihłà, wezà skolotaja. Greetai adwokata nebija waijadsigs, — wina pati aisstahweja sawu leetu, — un kakitis, kas wehl weenumehr schehli naudeja, bija łaunajam darbam deewsgan gaisches peerahdijums.

Beidsot wezene bija isrunajusees un israhjusees, un nu nahza skolotaja Bergmana reisa. Winsch zeeta brihdi klusu, un schi klusu zeeschana darija uz masâ grehzineeka sirdi leelu eespaidu. Tad winsch eesahka:

„Wili, teiz septito bausli!"

Sehns wilzinajahs, un, asaras ar waru atturedams, sazija:

„Tew nebuhs sagt."

Skolotajs Bergmanis atkal nopeetnâ balsî prasija:

„Kas tas ir?"

Un atkal sehns ar trihzoschu balsi atbildeja:

„Mums buhs Deewu bihtees un mihlet, ka sawam tuwakam wina naudu jeb mantu nenemam, nedz ar wiltigu prezi jeb netaisnu mehru un swaru to pee sew dabujam, bet wina mantu un maisi tam palihdsam wairot un pasargat."

Un nu nahza nopeetna, asprahtiga un weegli saprotama pahrklauschinaschana, kurâ wezis łaunajam sehnam wina grehkus netik ween rahdija, bet ari noprasija, un tam peerahdija, ka winsch bija aiskahris sawa tuwaka ihpaschumu, kuru tam bija apsargat, — un zaur lopu mozischanu un wezahs Greetas nezeenischanu trihskahrtigi apgrehkojees. Tad winsch to eeweda blakus istabâ un dewa tam peenahzigo sodu. Sehnam ari, gribot — negribot, waijadseja luhgt peedoschanu. Tad winsch, lihdz ar saweem diweem beedreem, pee kureem schi pamahzischana ari nebija palikusi bes panahkumeem, tapa atlaists, bet Greetas-mahmina un taisnibas kalps eeluhgti uz tasi kafijas. Naw ari japeemirst, ka Marija ar weiklu roku ismasgaja un sasehja kakischa kahjinu, tà ka tas pehz mas deenahm atkal mundri lehkaja.

Bet skolotaja Bergmana ruhpiba par winam ustizeteem jaunekleem — tam nahkoschajâ nakti nedewa meera, gulet, un nahkoschajâ rihtâ winsch wisu sapulzejuschos skolenu preekschâ tureja nopeetnu runu, kurâ tas beedinaja no wiseem nedarbeem, ko tee padarija zaur pahrgalwibu, ne-eewehribu, rupjeem jokeem, ispostischanas kahribu u. t. t. Ja, winsch nogahja pee sawa mahzitaja un tam luhdsa, lai winsch no kanzeles wezakeem leekot pee sirds, ka behrni ja-audsina godbihjibâ un kreetnumâ, — ka wineem peenahkahs, katru nedarbu nosunit un, ja waijadsigs, behrnus sodit; winu usdewums esot, behrnus sagatawot preeksch skolas un eeswehtischanas mahzibas, un skolotajeem un mahzitajeem sneegt palihdsigu roku.

Kaut ari mums buhtu daudz tahdu mahzitaju un skolotaju, — jo sehnu nedarbi uz laukeem, un wehl wairak pilsehtâs, aug breesmigâ mehrâ! Drihz top ruhtis isdausitas, waj sweschâ dahrsâ pukes un auglu koki apskahdeti, drihz muhri un schogi ir ar nepeeklahjigeem wahrdeem waj bildehm nokehsiti, drihz masaki behrni moziti un wezee issmeeti. Behrni, trokschnodami, kleijo pa eelahm apkahrt, un no peeklahjibas un Deewa swehto bauschłu eewehroschanas — jau nemaz naw ko minet. — Tapehz buhtu gan speedoschi waijadsigs, ar asu, tihru skateenu un bes grehzigahm dusmahm scheit peedalitees un sawu teesu peepalihdset, ka lai schai nebuhschanai padaritu galu. „N."

Dahwanas.

Tabora eestahdei preeksch krihtoneem, mukkeem un wahjprahtigeem eenahkuschi schahdi dahwinajumi: No Jelgawas Jahna draudses upura maka 6 rubl., 1 rubl., 10 rubl., 1 rubl., 3 rubl., 2 rubl. un 2 rubl.; no Leepajas Wahzu draudses zaur mahz. Kluge kgu 5 rubl.; no Tranz jkdses 1 rubl. 25 kap.; zaur kandidatu Wieckberga kgu no Leepajas 15 rubl.; zaur mahz. Conradi kgu no Jelgawas lauku draudses 1 rubl.; zaur mahz. Seesemana kgu no Meschamuischas dr. 22 rubl. 47 kap. un 13 rubl. 4 kap.; no mahz. Seesemann kdses 3 rubl.; zaur mahz. Tittelbacha kgu no Greeses dr. 14 rubl. 33 kap.; zaur barona Hahna (Sluktin-Pomuschâ) behrneem sawahkti 65 rubl. Tabores gada-swehtkôs sawahkti 42 rubl. 9 kap.; krahschanas-lahditê 1 rubl. 47 kap.; no Jahna dr. kolektes 14 rubl. 32 kap.; no K. jkdses 1 rubl.; no Walles dr. zaur mahz. Bernewitza kgu 4 rubl.; no Jaunpils dr. zaur prahwestu Bernewitza kgu 10 rubl.; no Engures dr. zaur mahz. Reinharda kgu 3 rubl.; no Semites dr. zaur mahz. Steinfelda kgu 2 rubl.; no Sahtu dr. zaur mahz. Bielensteina kgu 14 rubl.; no Kandawas dr. zaur mahz. Bernewitza kgu 5 rubl.; no Dschuhkstes dr. zaur mahz. Wilperta kgu 2 rubl. 40 kap.; no Nurmuischas dr. zaur mahz. Bernewitza kgu 12 rubl.; no Gramsdas dr. zaur mahz. Stegmana kgu 10 rubl.; no zitkahrtejà Irbes mahz. Treu'a kga 5 rubl.; no baroneetes O. v. Fircks 200 rubl. — Preeksch diakonisu eestahdes ir dahwinati un no Jelgawas Jahna basnizas uz gada-swehtkeem sawahkti 18 rubl. 35 kap. — Preeksch aklo patwerfmes Rihgâ ir eenahkuschi: No Semites dr. 2 rubl.; no Sahtu dr. 6 rubl.; no Kandawas dr. 2 rubl. — Preeksch kurlmehmo skolas, pee Jelgawas, ir eemaksati: No Nurmuischas dr. 10 rubl.; no Semites dr. 10 rubl.; no Balgales dr. 3 rubl.; no Sahtu dr. 5 rubl.; no Jehkabschtates dr. 4 rubl.; no Lases dr. 7 rubl.; no Sihkeles dr. 5 rubl.; no Gramsdas dr. 10 rubl. — Preeksch Ewang.-Luterana palihdsibas-lahdes ir eenahkuschi: No Talsu Latw. dr. 29 rubl.; no Nurmuischas dr. 12 rubl. — Preeksch Jelgawas darbibas weizinaschanas beedribas ir eemaksati: No Jahna draudses upura maka 1 rubl. — No zitkahrtejà Dundagas mahz. Krause's kga wehl ir dahwinati: preeksch diakonisu eestahdes 5 rubl. un preeksch gahdajamahs slimo patwerfmes, kuri wairs naw dseedejami, 5 rubl. Preeksch schihs tik loti waijadsigahs patwerfmes gahdaschanas lihdz schim jau pasneegti pawisam 278 rubl. un 20 kap.

Wiseem, kas preeksch schihm eestahdehm dahwanas sneegušchi un wahkuschi, issakam wissirsnigako pateizibu un wehlam Deewa bagatu swehtibu!

L. Katterfeld.

„Un juhs ari, kas tak ir daudz wairak wehrts!" jaunà seewa, smaididama, eemeta starpâ.

„Un es ari!" dakteris apstiprinaja. „Un tagad es tur garam eedams — muhs peemeldeschu un peeteikschu. — Ar Deewu! Tà tad uz redseschanos!"

Winsch panehma sawu zepuri un soloja uz Sautinu pusi, un mahzitaja seewa winam noskatijahs, smaididama un galwu kratidama, pakal.

(Turpmak wehl.)

Drupas un druskas.

Drostalinas.

No J. R. J.

1. Gudriba un gekiba ir eenaidneezes sawâ starpâ.
2. Kà uguns dseest bes malkas, tà mihlestiba mitejahs bes tikllibas un taisnibas.
3. Pazeetiba ir weens no wislabakeem amateem; jo tam darba deweju netruhkst wisâ pasaulê, un to strahdajot, top peetizigs amatneeks.
4. Nelaimê atminahs laimi, bet laimê aismirst nelaimi.
5. Zilweks ir arweenu laimigs, bet reti ween winsch sewi tura par tahdu.
6. Lepnais beeschaki juhtahs apwainots, nekà pasemigais.
7. Daudz weeglaki ir netaisnibu iszeest, nekà taisnibu ismeklet.
8. Pahr lihdszilweku wainahm naw nekad tik jauki runat, nekà pahr winu nopelneem un tikumu.
9. Zilweks, kam sirds apsina wahja, ir kà weza, isdilusi maschina.

Godbihjaschana sentschu walodâ.

Kaut gan sentehwi atradahs uz daudz semaka isglihtibas pakahpeena, nekà mehs, tad tadschu teem jau bija godbihjaschana walodas sinâ, kurai paschi padewahs un ko ari saweem pehznahzejeem mahzija. Kad kahds gribeja winu domahm pretotees, tad to tureja par negudru. Paklausischanu tee mahzeja ar speeschanu usspeest; jo winu sakams wahrds: „Klauf' weza wahrdu, ne-ehd weza kumosu!" — netapa welti leetats. Pee kahdahm runahm tee israhdija godbihjibu, to redsam is sekoscheem peemehreem.

Wispahrigi nebija brihw peeminet nekahdu nelaimi, ne breesmas, lai pascham tahs „nepeekriht". Apsmeet un issokot drihksteja tikai „zilweka netikumu," bet ne wis „Deewa sodu", — ari tik tamdehl, lai tas pascham nepeekriht.

Kad stahstija pahr kahdu wainu un gribeja parahdit pee sewis, kurâ weetâ, tad teiza: „pee koka mehrit" tur u. t. t.

Pahr mirušcheem runajot, arweenu peemineja: „lai guł, kur nolikts"; labam wehl peemetinaja: „lai redz sposchu sauliti"; sliktam turpreti ari drihksteja teikt: „lai puhst, kur eegruhsts".

Swescha lopu nebija brihw usslawet; jo tad tas uz weetas paleekot sliktaks, teekot „apskausts".

Pahr sahlehm un ziteem burwigeem spehkeem runajot, „9" weetâ jateiz „treijdewini".

Daschas leetas nebija brihw saukt sawâ ihstajà wahrdâ. Par peemehru: welnu sauza „pats nelabais", wilku — „pelekais, meschineeks, Deewina sunitis" u. t. t. — Tschuhsku sauza par „mescha tschaganu".

Taisna, tomehr netaisna manta.

Kahds eebuhweetis, eedams malku sagt, panem lihdza ari sawu dehlenu. Sehns, kas jau otru seemu eet skolâ, sina, ka ta ir netaisna manta, ko bes atlaujas no zita panem, un sina ari, ka tahds pelna laizigu un muhschigu sodu, un tamdehł drebedams eet tehwam pakał.

Dehls: Teht', waj nebuhs grehks, ka mehs netaisnu mantu peesawinajamees?

Tehws: Nebuhs wis, dehlin'; jo ta jau ir netaisna malka, ko no M. nopirkahm un pee muhsu istabinas sakrahwahm. Tè jau mehs lasisim tikai tahs taisnakahs pagales; jo no tahm esmu nodomajis spannus taisit, kurus pahrdodams, dabutu kahdu grasiti naudas, ar ko brandwihna lahsiti nopirktees. J. R. J.

Ari ispreezaschanahs.

Kahds semneeks, gar otrejà durwim eedams, eeraudsija, ka schis kahdu sehnu, kreetni nopehris, pa durwim issweeda ahrâ.

Kapehz tà dareet, kaimin'? Waj tas bija kahds sweschineeks?

Nè, winsch ir mana brahła dehls iz pilsehtas, kas jau wairak deenu schè usturahs, ispreezaschanahs dehł.

Ari paregis.

Jehzis: Luhgtu, zeenigs ahrsta kungs, dodeet man sahles pret suna kodumu.

Ahrsts: Nu, parahdeet man sawu eekodumu.

Jehzis: Ta man wehl nemaz naw, bet laikam tik buhs; jo kaimina mahjahm eijot garam, sunis mani łoti rehja, un mahjâs eijot, tas man warbuht eekodihs.

Leelas sehras.

A.: Taws bagatais onkulis ir miris, — tew jau waijadsetu gehrbtees sehru drehbês.

B.: Ja gan, es jau liku taisit melnu naudas maku. E. M.

Sirmà preede.

Pehz Scheirlina no Klusà.

1.
Stahw kalnâ preede sirma,
To schuhpo wehjinsch lehns,
Un leijà esar' wilnôs
Brauz jautri mihligs sehns.

2.
Schalz druhmi sirmà preede,
Ta baigôs sapnôs snausch;
Tur wilnu baltâs putâs
Sehns laiwai zeł.i lausch.

3.
„Kam, preede slehpumainà,
„Tik gruhschi nopuhtees?
„Kalab aisween tik sehri
„Uz man schè noskatees?"

4.
Un sirmà preede lokahs,
Ta kratahs breesmigi,
Un lehni schehlâ balsî
Teiz wisai schausmigi:

5.
„Man' gahsihs asais zirwis,
„Tiks tewim taisits sahrks; —
„Pahr to tik sehra esmu,
„Ka liktenis tik bahrgs!"

Atwadischanahs.

Sweiki, sweiki, tehws un mahte,
Sweiki, mani brahłi, Juhs!
Sweika, mana dahrgà meitin',
Kà man Tewi aismirst buhs!

Swescumâ nu es no-eeschu,
Radus, draugus atstahschu.
Kas sin, waj tos wehl satikschu,
Kad es mahjâs pahrnahkschu.

Wakarôs, kad gulet eeschu,
Meitin', no Tew domaschu.
Meega mahminu es luhgschu,
Man' pee Tew lai aiswestu.

Lai gan tahłu es no Tewis,
Domâs es Tew tuwoschos,
Un arweenu pats pee sewis
Deewu par Tew isłuhgschos.

Wehl reis sweika, mana meitin',
Mana dahrgà sirdspukit'!
Wehl reis sweiki, tehws un mahmin',
Manim ja-eet, — laiks jau klaht! J. W. R—rs.

Spulg'aztinai.

1.
Kahds preeks, kad Tawâs azîs
Es kahd'reis eeskatos!
Tad winas ne-apnizis
Es redset wehlejos.

2.
No tahm atspirdsinajahs
Man weegli sirsnina,
Uz preekeem pazilajahs,
Ko rada mihliba.

3.
Kad es eeksch tahm eeskatos,
Aismirstu pasauli,
Un pahrzeltu sew' juhtos
Kà eeksch Paradisi! Fr. J.

Joku mihkla.

Usdota no A. Junghahna.

LEHRUMS

it neko.

(Usminejums 30. nummurâ.)